

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B**

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 139/2014

z dnia 12 lutego 2014 r.

ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 44 z 14.2.2014, s. 1)

zmienione przez:

Dziennik Urzędowy

	nr	strona	data
► <u>M1</u> Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/161 z dnia 31 stycznia 2017 r.	L 27	99	1.2.2017

sprostowane przez:

► **C1** Sprostowanie, Dz.U. L 50 z 26.2.2016, s. 37 (139/2014)

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 139/2014**z dnia 12 lutego 2014 r.****ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008****(Tekst mający znaczenie dla EOG)***Artykuł 1***Przedmiot i zakres stosowania**

1. Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe przepisy dotyczące:
 - a) warunków ustanowienia podstawy certyfikacji mającej zastosowanie do danego lotniska oraz warunków informowania o niej wnioskodawcy, zgodnie z załącznikami II i III;
 - b) warunków wydawania, utrzymywania w mocy, zmiany, ograniczania, zawieszania lub cofania certyfikatów dla lotnisk oraz certyfikatów dla organizacji odpowiedzialnych za eksploatację lotnisk, w tym ograniczeń eksploatacyjnych związanych ze szczególną konstrukcją lotniska, zgodnie z załącznikami II i III;
 - c) warunków eksploatacji lotniska zgodnie z zasadniczymi wymaganiami określonymi w załączniku Va oraz, w stosownych przypadkach, załączniku Vb do rozporządzenia (WE) nr 216/2008, zgodnie z załącznikiem IV;
 - d) obowiązków posiadaczy certyfikatów, zgodnie z załącznikiem III;
 - e) warunków uznawania i konwersji istniejących certyfikatów dla lotnisk wydanych przez państwa członkowskie;
 - f) warunków wydawania decyzji o odmowie przyznania zwolnienia, o których mowa w art. 4 ust. 3b rozporządzenia (WE) nr 216/2008, w tym kryteriów dotyczących lotnisk towarowych, powiadamiania o lotniskach objętych zwolnieniem i weryfikacji przyznanych zwolnień;
 - g) warunków, w których zabrania się przeprowadzania operacji lotniczych lub je ogranicza bądź uzależnia od spełnienia określonych zaleceń w interesie bezpieczeństwa, zgodnie z załącznikiem III;
 - h) określonych warunków i procedur składania deklaracji przez instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową, o których mowa w art. 8a ust. 2 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 216/2008, oraz warunków i procedur sprawowania nad nimi nadzoru, zgodnie z załącznikiem II i załącznikiem III.
2. Właściwe organy zaangażowane w certyfikację i nadzór nad lotniskami, operatorami lotnisk i instytucjami zapewniającymi służbę zarządzania płytą postojową muszą spełniać wymagania określone w załączniku II.
3. Operatorzy lotnisk i instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową muszą spełniać wymagania określone w załączniku III.
4. Operatorzy lotnisk muszą spełniać wymagania określone w załączniku IV.

▼B*Artykuł 2***Definicje**

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „lotnisko” oznacza wydzielony obszar (w tym wszystkie budynki, instalacje i urządzenia) na lądzie, na wodzie, na konstrukcji stałej albo na stałej lub pływającej konstrukcji pełnomorskiej, w całości lub w części przeznaczony do lądowań, startów i naziemnego lub nawodnego ruchu statków powietrznych;
- 2) „samolot” oznacza statek powietrzny o własnym napędzie silnikowym, cięższy od powietrza, uzyskujący swoją siłę nośną w locie głównie na skutek oddziaływania aerodynamicznego na powierzchni, które pozostają nieruchome w określonych warunkach lotu;
- 3) „statek powietrzny” oznacza urządzenie, które może utrzymać się w powietrzu w wyniku oddziaływania powietrza innego niż oddziaływanie powietrza odbitego od powierzchni ziemi;
- 4) „płyta postojowa” oznacza określony obszar wydzielony dla postoju statków powietrznych, na którym odbywa się wsiadanie lub wysiadanie pasażerów, załadunek lub wyładunek poczty lub towaru, zaopatrywanie w paliwo, parkowanie lub obsługa techniczna;
- 5) „usługa zarządzania płytą postojową” oznacza służbę zapewniającą zarządzanie działaniami i ruchem statków powietrznych i pojazdów na płycie postojowej;
- 6) „audyt” oznacza systematyczny, niezależny i udokumentowany proces uzyskiwania dowodów i przeprowadzania ich obiektywnej oceny w celu określenia zakresu spełnienia wymagań.
- 7) „specyfikacje certyfikacyjne” oznaczają normy techniczne przyjęte przez Agencję, które wskazują sposoby wykazania zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi i które mogą być wykorzystywane przez organizację do celów certyfikacji;
- 8) „właściwy organ” oznacza organ wyznaczany w każdym państwie członkowskim, który posiada niezbędne uprawnienia i obowiązki w zakresie certyfikacji lotnisk oraz personelu i organizacji zaangażowanych w ich funkcjonowanie, a także w zakresie nadzoru nad nimi;
- 9) „stały nadzór” oznacza zadania, które w dowolnym czasie prowadzone są przez właściwy organ w ramach wdrażania programu nadzoru w celu sprawdzenia, czy warunki, na których przyznano certyfikat, są w sposób ciągły spełniane w trakcie jego okresu ważności;
- 10) „dokument akceptujący odstępstwo i sposób jego usunięcia” (DAAD) oznacza dokument ustanowiony przez właściwy organ na potrzeby zebrania dowodów przedstawionych w celu uzasadnienia zatwierdzenia odstępstw od specyfikacji certyfikacyjnych wydanych przez Agencję;
- 11) „inspekcja” oznacza niezależną ocenę przeprowadzaną drogą obserwacji i osądu, której towarzyszą (odpowiednio do przypadku) mierzenie, testy lub pomiary i której celem jest weryfikacja zgodności ze stosownymi wymaganiami;

▼B

- 12) „operacja” oznacza start lub lądowanie;
- 13) „przeszkoda” oznacza wszystkie stałe (o charakterze czasowym lub trwałym) i ruchome obiekty albo ich części, które:
 - znajdują się w strefie przeznaczonej dla ruchu naziemnego statku powietrznego, lub
 - przekraczają określoną powierzchnię przeznaczoną do ochrony statku powietrznego w locie, lub
 - znajdują się poza tymi określonymi powierzchniami i zostały ocenione jako stanowiące zagrożenie dla żeglugi powietrznej;
- 14) „powierzchnia ograniczająca przeszkody” oznacza powierzchnię wyznaczającą granice, w ramach których obiekty mogą wystawać w przestrzeni powietrznej;
- 15) „powierzchnia zabezpieczenia przeszkodowego” oznacza powierzchnię ustanowioną na potrzeby systemu wzrokowych wskaźników ścieżki podejścia, powyżej której nie dopuszcza się obecności obiektów ani rozbudowy istniejących obiektów, z wyjątkiem sytuacji, w których – zdaniem właściwego organu – nowy obiekt lub rozbudowa obiektu byłyby zasłonięte przez istniejący nieruchomy obiekt.

*Artykuł 3***Nadzór nad lotniskami**

1. Państwa członkowskie wyznaczają przynajmniej jeden podmiot jako właściwy organ, który w granicach danego państwa członkowskiego posiada niezbędne uprawnienia oraz obowiązki w zakresie certyfikacji lotnisk oraz personelu i organizacji zaangażowanych w jego funkcjonowanie, a także w zakresie nadzoru nad nimi.
2. Właściwy organ musi być niezależny od operatorów lotnisk i instytucji zapewniających służbę zarządzania płytą postojową. Niezależność tę uzyskuje się poprzez wprowadzenie rozdzielności, przynajmniej na poziomie funkcjonalnym, między właściwym organem a wspomnianymi operatorami lotnisk i instytucjami zapewniającymi służbę zarządzania płytą postojową. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy wykonywały swoje uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty.
3. Jeżeli państwo członkowskie wyznacza więcej niż jeden podmiot jako właściwy organ, muszą zostać spełnione następujące warunki:
 - a) każdy właściwy organ musi być odpowiedzialny za wyraźnie określone zadania i określony obszar geograficzny; oraz
 - b) muszą zostać wdrożone mechanizmy koordynacji między przedmiotowymi organami, tak aby zapewnić skuteczny nadzór nad wszystkimi lotniskami i operatorami lotnisk oraz instytucjami zapewniającymi służbę zarządzania płytą postojową.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy dysponowały niezbędnymi zdolnościami i środkami pozwalającymi im wypełniać ich obowiązki wynikające z niniejszego rozporządzenia.
5. Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby pracownicy właściwych organów nie prowadzili czynności w zakresie nadzoru, jeżeli istnieją dowody na to, iż takie działanie mogłoby bezpośrednio lub pośrednio doprowadzić do konfliktu interesów, w szczególności w związku z występowaniem interesu rodzinnego lub finansowego.

▼B

6. Pracownicy upoważnieni przez właściwy organ do realizacji zadań w zakresie certyfikacji lub nadzoru są uprawnieni do wykonywania przynajmniej następujących zadań:

- a) badanie rejestrów, danych, procedur i wszelkich innych materiałów istotnych z punktu widzenia realizacji zadań w zakresie certyfikacji i/lub nadzoru;
- b) sporządzanie kopii lub wyciągów z takich rejestrów, danych, procedur i innych materiałów;
- c) żądanie ustnych wyjaśnień na miejscu;
- d) wchodzenie na teren lotnisk, odpowiednich obiektów, miejsc wykonywania operacji lotniczych lub innych odpowiednich obszarów i środków transportu;
- e) przeprowadzanie audytów, dochodzeń, testów, ćwiczeń, ocen, inspekcji;
- f) w stosownych przypadkach – podejmowanie lub inicjowanie środków egzekucyjnych.

7. Zadania, o których mowa w ust. 6, wykonywane są zgodnie z prawem krajowym państw członkowskich.

*Artykuł 4***Informacje dla Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego**

W terminie trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie informują Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego („Agencję”) o nazwach lotnisk, ich lokalizacjach i ich kodach ICAO portu lotniczego oraz nazwach operatorów lotnisk, a także o liczbie pasażerów i operacji towarowych na tych lotniskach, do których mają zastosowanie przepisy rozporządzenia (WE) nr 216/2008 oraz niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 5***Zwolnienia**

1. W terminie do jednego miesiąca od wydania decyzji o udzieleniu zwolnienia zgodnie z art. 4 ust. 3b rozporządzenia (WE) nr 216/2008, państwo członkowskie informuje Agencję o wydaniu takiej decyzji. W informacji przekazywanej Agencji podaje się wykaz przedmiotowych lotnisk, nazwę operatora lotniska oraz liczbę pasażerów i operacji towarowych na tym lotnisku w odpowiednim roku.

2. Państwo członkowskie analizuje corocznie dane o ruchu na lotnisku objętym zwolnieniem. Jeżeli dane o ruchu na takim lotnisku wskazują na przekroczenie wielkości przewidzianych w art. 4 ust. 3b rozporządzenia (WE) nr 216/2008 w okresie ostatnich trzech kolejnych lat, informuje ono o tym fakcie Agencję i cofa dane zwolnienie.

3. Komisja może w dowolnym momencie przyjąć decyzję o odmowie przyznania zwolnienia w następujących przypadkach:

- a) niespełnienia ogólnych celów w zakresie bezpieczeństwa wynikających z rozporządzenia (WE) nr 216/2008;

▼B

- b) przekroczenia odpowiednich wartości danych o ruchu pasażerskim i towarowym w okresie ostatnich trzech kolejnych lat;
 - c) niezgodności zwolnienia z jakimikolwiek innymi odpowiednim przepisami UE.
4. Jeżeli Komisja przyjęła decyzję o niedopuszczalności zwolnienia, zainteresowane państwo członkowskie musi cofnąć dane zwolnienie.

*Artykuł 6***Konwersja certyfikatów**

1. Certyfikaty wydane przez właściwy organ przed dniem 31 grudnia 2014 r. na podstawie prawodawstwa krajowego pozostają ważne do momentu wydania ich zgodnie z niniejszym artykułem lub – jeżeli nie zostaną one wydane w taki sposób – do dnia 31 grudnia 2017 r.
2. Przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, właściwy organ wydaje certyfikaty dla zainteresowanych lotnisk i operatorów lotnisk pod warunkiem spełnienia następujących warunków:
 - a) ustanowiono podstawę certyfikacji, o której mowa w załączniku II, wykorzystując specyfikacje certyfikacyjne wydane przez Agencję, z uwzględnieniem wszelkich przypadków równoważnego poziomu bezpieczeństwa i warunków specjalnych, które zostały ustalone i udokumentowane;
 - b) posiadacz certyfikatu wykazał zgodność ze specyfikacjami certyfikacyjnymi różniącymi się od wymagań krajowych, na podstawie których wydano dotychczasowy certyfikat;
 - c) posiadacz certyfikatu wykazał zgodność z tymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, które stosują się do jego organizacji i funkcjonowania, a które różnią się od wymagań krajowych stanowiących podstawę wydania dotychczasowego certyfikatu.
3. W drodze odstępstwa od przepisu ust. 2 lit. b), właściwy organ może zdecydować o rezygnacji z obowiązku wykazania zgodności, jeżeli uzna, że jego spełnienie wiązałoby się z nadmiernym lub nieproporcjonalnym obciążeniem.
4. Właściwy organ prowadzi – przez okres co najmniej pięciu lat – rejestr dokumentów związanych z procedurą konwersji certyfikatów.

*Artykuł 7***Odstępstwa od specyfikacji certyfikacyjnych**

1. Właściwy organ może – do dnia 31 grudnia 2024 r. – przyjmować wnioski o wydanie certyfikatu obejmujące odstępstwa od specyfikacji certyfikacyjnych wydanych przez Agencję, pod warunkiem spełnienia następujących warunków:
 - a) przedmiotowe odstępstwa nie kwalifikują się jako przypadki równoważnego poziomu bezpieczeństwa zgodnie z ADR.AR.C.020 ani przypadki warunków specjalnych zgodnie z ADR.AR.C.025 załącznika II do niniejszego rozporządzenia;

▼B

- b) przedmiotowe odstępstwa istniały przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia;
 - c) przedmiotowe odstępstwa spełniają zasadnicze wymagania załącznika Va do rozporządzenia (WE) nr 216/2008 oraz towarzyszą im stosowne środki łagodzące i działania naprawcze;
 - d) w odniesieniu do każdego odstępstwa sporządzono dodatkowo ocenę bezpieczeństwa.
2. Właściwy organ zbiera dowody na poparcie spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1, w formie dokumentu akceptującego odstępstwo i sposób jego usunięcia (DAAD). Dokument DAAD zostaje dołączony do certyfikatu. Właściwy organ określa okres ważności dokumentu DAAD.
3. Operator lotniska i właściwy organ sprawdzają, czy warunki, o których mowa w ust. 1, są w sposób ciągły spełniane. Jeżeli tak nie jest, dokument DAAD zostaje zmieniony, zawieszony lub cofnięty.

*Artykuł 8***Zabezpieczenie otoczenia lotniska****▼C1**

1. Państwa członkowskie zapewniają przeprowadzenie konsultacji w sprawie wpływu na bezpieczeństwo konstrukcji, które mają zostać wzniesione w granicach powierzchni ograniczających przeszkody i powierzchni zabezpieczenia przeszkodowego oraz innych powierzchni powiązanych z lotniskiem.
2. Państwa członkowskie zapewniają przeprowadzenie konsultacji w sprawie wpływu na bezpieczeństwo konstrukcji, które mają zostać wzniesione poza granicami powierzchni ograniczających przeszkody i powierzchni zabezpieczenia przeszkodowego oraz innych powierzchni powiązanych z lotniskiem i które wykraczają poza wysokość względną określoną przez państwa członkowskie.

▼B

3. Państwa członkowskie zapewniają koordynację zabezpieczenia lotnisk położonych w pobliżu granic krajowych z innymi państwami członkowskimi.

*Artykuł 9***Monitorowanie otoczenia lotniska**

Państwa członkowskie zapewniają przeprowadzenie konsultacji w sprawie działalności człowieka i użytkowania gruntów, tj.:

- a) każdego zagospodarowania gruntów lub zmian ich sposobu użytkowania w strefie lotniska;
- b) wszelkich rodzajów zagospodarowania gruntów, które mogą tworzyć turbulencje wywołane przez przeszkody potencjalnie niebezpieczne dla operacji statków powietrznych;
- c) użycia niebezpiecznych, dezorientujących lub wprowadzających w błąd świateł;
- d) użycia wysoko odbłaskowych powierzchni mogących powodować oślepienie;

▼B

- e) tworzenia obszarów mogących sprzyjać pojawieniu się dzikiej zwierzyny stanowiącej zagrożenie dla operacji statków powietrznych;
- f) źródeł niewidocznego promieniowania lub obecności ruchomych lub stałych obiektów, które mogą zakłócać skuteczną łączność lotniczą, systemy nawigacji i dozoru lub negatywnie wpływać na ich działanie.

*Artykuł 10***Zarządzanie zagrożeniami związanymi z dziką zwierzyną**

1. Państwa członkowskie zapewniają ocenę zagrożeń związanych z możliwością zderzenia z dziką zwierzyną poprzez:
 - a) ustanowienie krajowej procedury rejestracji i zgłaszania zderzeń dzikiej zwierzyny ze statkami powietrznymi;
 - b) gromadzenie informacji od operatorów statków powietrznych, pracowników lotnisk i z innych źródeł na temat obecności dzikiej zwierzyny stwarzającej potencjalne zagrożenie dla operacji statków powietrznych; oraz
 - c) stałą ocenę zagrożenia związanego z dziką zwierzyną wykonywaną przez wykwalifikowanych pracowników.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by zgłoszenia dotyczące zderzeń z dziką zwierzyną były gromadzone i przekazywane do ICAO celem ich wprowadzenia do bazy danych systemu informacji o zderzeniach z ptakami (IBIS).

*Artykuł 11***Wejście w życie i stosowanie**

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Właściwe organy zaangażowane w certyfikację i nadzór nad lotniskami, operatorami lotnisk i instytucjami zapewniającymi służbę zarządzania płytą postojową muszą spełnić wymagania określone w załączniku II do niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2017 r.
3. Załączniki III i IV mają zastosowanie do lotnisk certyfikowanych zgodnie z art. 6 od dnia wydania certyfikatu.
4. Lotniska, w stosunku do których procedurę certyfikacji rozpoczęto przed dniem 31 grudnia 2014 r., ale które nie otrzymały certyfikatu do tego dnia, otrzymują certyfikat wyłącznie pod warunkiem spełnienia wymagań niniejszego rozporządzenia.
5. Punkty ADR.AR.C.050 i ADR.OR.B.060 załączników II i III do niniejszego rozporządzenia stosuje się od dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych dotyczących zapewniania służb zarządzania płytą postojową. Punkt ADR.AR.A.015 załącznika II i pkt ADR.OR.A.015 załącznika III mają zastosowanie do instytucji zapewniających służbę zarządzania płytą postojową od dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych dotyczących zapewniania służb zarządzania płytą postojową.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

ZALĄCZNIK I

Definicje terminów używanych w załącznikach II–IV

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „akceptowalne sposoby spełnienia wymagań (Acceptable Means of Compliance, AMC)” oznaczają niewiążące normy przyjęte przez Agencję w celu przedstawienia sposobów spełnienia wymagań przedstawionych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisach wykonawczych;
- 2) „rozporządzalna długość przerwanego startu (accelerate-stop distance available, ASDA)” oznacza rozporządzalną długość rozbiegu przy starcie powiększoną o długość zabezpieczenia przerwanego startu, o ile zabezpieczenie to jest dostępne;
- 3) „usługa kontroli lotniska” oznacza służbę kontroli ruchu lotniczego (ATC) dla ruchu lotniskowego;
- 4) „wyposażenie lotniska” oznacza wszelkie wyposażenie, aparaturę, podzespoły, oprogramowanie lub urządzenia dodatkowe, które są używane lub mają zostać użyte na potrzeby operacji statków powietrznych na lotnisku;
- 5) „dane lotnicze” oznaczają fakty, pojęcia lub instrukcje lotnicze przedstawione w sposób sformalizowany, dostosowany do potrzeb komunikowania się, interpretowania lub przetwarzania;
- 6) „usługa informacji lotniczej” oznacza służbę utworzoną w określonym obszarze, odpowiedzialną za zapewnienie informacji i danych lotniczych niezbędnych dla bezpieczeństwa, regularności i efektywności żeglugi powietrznej;
- 7) „służby żeglugi powietrznej” oznaczają służby ruchu lotniczego; służby łączności, nawigacyjne i dozorowania; służby meteorologiczne dla żeglugi powietrznej; oraz służby informacji lotniczej;
- 8) „służby ruchu lotniczego” oznaczają różne służby informacji powietrznej, służby alarmowe, służby doradcze ruchu lotniczego i służby kontroli ruchu lotniczego (służby kontroli obszaru, zbliżania i lotniska);
- 9) „usługa kontroli ruchu lotniczego (ATC)” oznacza służbę zapewnianą w celu:
 1. zapobiegania kolizjom:
 - między statkami powietrznymi, oraz
 - między statkami powietrznymi i przeszkodami na polu manewrowym; oraz
 2. usprawniania i utrzymywania uporządkowanego przepływu ruchu lotniczego;
- 10) „stanowisko postojowe” oznacza wyznaczony obszar na płycie postojowej przeznaczony do wykorzystania jako miejsce postojowe dla statku powietrznego;
- 11) „droga kołowania na stanowisko postojowe” oznacza część płyty postojowej wyznaczoną jako droga kołowania i przeznaczoną wyłącznie do zapewnienia dostępu do stanowisk postojowych;
- 12) „alternatywne sposoby spełnienia wymagań” oznaczają sposoby spełnienia wymagań, które są alternatywne w stosunku do istniejących akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań (Acceptable Means of Compliance, AMC) lub proponują nowe sposoby spełnienia wymagań rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, dla których Agencja nie przyjęła jeszcze odpowiednich akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań (AMC);
- 13) „usługa alarmowa” oznacza służbę zapewnianą w celu powiadamiania właściwych organizacji o statkach powietrznych potrzebujących pomocy w zakresie poszukiwania i ratownictwa oraz w celu współdziałania z tymi organizacjami stosownie do potrzeb;

▼B

- 14) „płyta droga kołowania” oznacza część systemu dróg kołowania zlokalizowaną na płycie postojowej i przeznaczoną do zapewnienia trasy kołowania przez tę płytę;
- 15) „zabezpieczenie wydłużonego startu” oznacza określony prostokątny obszar na lądzie lub na wodzie, pozostający pod kontrolą właściwego podmiotu, wybrany lub przygotowany jako odpowiedni obszar, nad którym samolot może wykonać część fazy początkowego wznoszenia do określonej wysokości względnej;
- 16) „materiały niebezpieczne” oznaczają wyroby lub substancje, które mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia, bezpieczeństwa, mienia lub środowiska naturalnego, figurujące na liście materiałów niebezpiecznych w Instrukcjach Technicznych lub sklasyfikowane zgodnie z tymi instrukcjami;
- 17) „jakość danych” oznacza stopień lub poziom pewności, że dostarczane dane spełniają wymagania ich użytkownika pod względem dokładności, rozdzielczości i integralności;
- 18) „długości deklarowane” oznaczają:
 - „rozporządzalną długość rozbiegu przy starcie (take-off run available – TORA)”,
 - „rozporządzalną długość startu (take-off distance available – TODA)”,
 - „rozporządzalną długość przerwane go startu (accelerate-stop distance available – ASDA)”,
 - „rozporządzalną długość lądowania (landing distance available – LDA)”;
- 19) „służba informacji powietrznej” oznacza służbę ustanowioną w celu udzielania wskazówek i informacji użytecznych dla bezpiecznego i sprawnego wykonywania lotów;
- 20) „zasady czynnika ludzkiego” oznaczają zasady, które mają zastosowanie do projektowania, certyfikacji, szkoleń, operacji i obsługi w dziedzinie lotnictwa, a których zadaniem jest znalezienie bezpiecznego sposobu współdziałania elementów ludzkich z innymi elementami systemu poprzez odpowiednie uwzględnienie wydolności ludzkiej;
- 21) „wydolność ludzka” oznacza możliwości i ograniczenia ludzkie, które mają wpływ na bezpieczeństwo i efektywność operacji lotniczych;
- 22) „droga startowa przyrządowa” oznacza jeden z następujących rodzajów dróg startowych przeznaczonych dla statków powietrznych wykonujących operacje z wykorzystaniem procedur podejścia według wskazań przyrządów:
 1. „droga startowa z podejściem nieprecyzyjnym”: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce wzrokowe i instrumentalne zapewniające przynajmniej prowadzenie kierunkowe odpowiednie do podejścia do lądowania z prostej.
 2. „droga startowa z podejściem precyzyjnym kategorii I”: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce instrumentalne i wzrokowe, przeznaczona do operacji z wysokością względną decyzji (DH) nie mniejszą niż 60 m (200 stóp) oraz widzialnością nie mniejszą niż 800 m albo widzialnością wzdłuż drogi startowej (RVR) nie mniejszą niż 550 m.
 3. „droga startowa z podejściem precyzyjnym kategorii II”: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce instrumentalne i wzrokowe, przeznaczona do operacji z wysokością względną decyzji (DH) mniejszą niż 60 m (200 stóp), ale nie mniejszą niż 30 m (100 stóp), oraz widzialnością wzdłuż drogi startowej (RVR) nie mniejszą niż 300 m.

▼B

4. „droga startowa z podejściem precyzyjnym kategorii III”: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce instrumentalne i wzrokowe do i wzdłuż powierzchni drogi startowej oraz:
 - A. przeznaczona do operacji z wysokością względną decyzji (DH) mniejszą niż 30 m (100 stóp), bądź bez wysokości decyzji względnej i z widzialnością wzdłuż drogi startowej (RVR) nie mniejszą niż 175 m; lub
 - B. przeznaczona do operacji z wysokością względną decyzji (DH) mniejszą niż 15 m (50 stóp), bądź bez wysokości względnej decyzji i z widzialnością wzdłuż drogi startowej (RVR) mniejszą niż 175 m, ale nie mniejszą niż 50 m; lub
 - C. przeznaczona do operacji bez ograniczeń dotyczących wysokości względnej decyzji (DH) i widzialności wzdłuż drogi startowej (RVR);
- 23) „integralność” oznacza stopień pewności, że dane lotnicze i ich wartości nie zostały utracone bądź zmienione od czasu ich przekazania lub autoryzowanej zmiany;
- 24) „rozporządzalna długość lądowania (landing distance available, LDA)” oznacza długość startowej deklarowanej jako dostępna oraz odpowiednia dla dobiegu lądującego samolotu;
- 25) „procedury ograniczonej widzialności (low visibility procedures, LVP)” oznaczają procedury stosowane na lotnisku w celu zapewnienia bezpieczeństwa wykonywanych operacji podczas podejść poniżej standardu w kategorii I, podejść poza standardem w kategorii II, podejść w standardzie kategorii II i III oraz startów przy ograniczonej widzialności;
- 26) „start przy ograniczonej widzialności (low visibility take-off, LVTO)” oznacza start przy widzialności wzdłuż drogi startowej (RVR) mniejszej niż 400 metrów, ale nie mniejszej niż 75 metrów;
- 27) „operacja poniżej standardu w kategorii I” oznacza operację podejścia według wskazań przyrządów i lądowania w kategorii I z wykorzystaniem wysokości względnej decyzji (DH) w kategorii I, przy widzialności wzdłuż drogi startowej (RVR) mniejszej niż normalnie przypisana do stosowanej wysokości decyzji względnej (DH), ale nie mniejszej niż 400 m.
- 28) „pole manewrowe” oznacza część lotniska, z wyłączeniem płyt postojowych, przeznaczoną do startów, lądowań i kołowania statków powietrznych;
- 29) „usługi meteorologiczne” oznaczają funkcje i usługi, które zapewniają statkowi powietrznemu prognozy, odprawy i obserwacje meteorologiczne, jak również wszelkie inne informacje i dane meteorologiczne zapewniane przez państwa do wykorzystania lotniczego;
- 30) „oznacznik” oznacza obiekt umieszczony w widocznym miejscu powyżej poziomu terenu w celu oznaczenia przeszkody lub wskazania granicy;
- 31) „oznakowanie poziome” oznacza symbol lub grupę symboli umieszczonych w widoczny sposób na powierzchni pola ruchu naziemnego w celu przekazania informacji lotniczych;
- 32) „pole ruchu naziemnego” oznacza część lotniska przeznaczoną do startów, lądowań i kołowania statków powietrznych, składającą się z pola manewrowego i płyty postojowej (płyt postojowych);
- 33) „usługi nawigacyjne” oznaczają funkcje i usługi, które zapewniają statkowi powietrznemu informacje o pozycji i czasie;
- 34) „droga startowa nieprzyrządowa” oznacza drogę startową przeznaczoną dla statków powietrznych wykonujących operacje z wykorzystaniem procedur podejścia z widocznością;

▼B

- 35) „operacja poza standardem w kategorii II” oznacza podejście precyzyjne i lądowanie wykonywane według wskazań przyrządów i z wykorzystaniem systemu ILS lub MLS, w sytuacji gdy niektóre lub wszystkie elementy systemu oświetlenia dla podejść precyzyjnych w kategorii II nie są dostępne oraz przy:
- wysokości względnej decyzji (DH) poniżej 200 stóp, ale nie mniej niż 100 stóp; oraz
 - widzialności wzdłuż drogi startowej (RVR) nie mniejszej niż 350 m.
- 36) „cykl planowania nadzoru” oznacza okres czasu, w trakcie którego weryfikuje się ciągłą zgodność z wymaganiami;
- 37) „droga kołowania szybkiego zjazdu” oznacza drogę kołowania połączoną pod kątem ostrym z drogą startową, tak aby umożliwić lądującym samolotom opuszczenie drogi startowej przy prędkościach większych niż osiągane na innych drogach kołowania przeznaczonych do zjazdu, zmniejszając dzięki temu do minimum czas zajmowania drogi startowej;
- 38) „droga startowa” oznacza określony prostokątny obszar wyznaczony na lotnisku lądowym, przygotowany do startów i lądowań statków powietrznych;
- 39) „rodzaj drogi startowej” oznacza drogę startową przyrządową lub drogę startową nieprzyrządową;
- 40) „widzialność wzdłuż drogi startowej (Runway Visual Range, RVR)” oznacza odległość, do której pilot statku powietrznego znajdującego się na linii centralnej drogi startowej może dostrzec oznakowanie poziome na powierzchni drogi startowej lub światła wytyczające tę drogę albo wskazujące jej linię centralną;
- 41) „system zarządzania bezpieczeństwem” oznacza systematyczne podejście do zarządzania bezpieczeństwem, obejmujące niezbędne struktury organizacyjne, zakresy odpowiedzialności, strategię i procedury;
- 42) „zabezpieczenie przerwane startu” oznacza określony prostokątny obszar na lądzie na końcu rozporządzalnej długości rozbiegu przy starcie, przygotowany jako odpowiedni obszar, na którym statek powietrzny może się zatrzymać w przypadku przerwane startu;
- 43) „rozporządzalna długość startu (take-off distance available, TODA)” oznacza rozporządzalną długość rozbiegu przy starcie powiększoną o długość zabezpieczenia wydłużonego startu, o ile zabezpieczenie to jest dostępne;
- 44) „rozporządzalna długość rozbiegu przy starcie (take-off run available, TORA)” oznacza długość drogi startowej deklarowanej jako dostępna oraz odpowiednia dla rozbiegu startującego samolotu;
- 45) „droga kołowania” oznacza określoną drogę na lotnisku lądowym, wyznaczoną do kołowania statków powietrznych i zapewniającą połączenie między poszczególnymi częściami lotniska, obejmującą:
- drogę kołowania na stanowisko postojowe,
 - płytową drogę kołowania,
 - drogę kołowania szybkiego zjazdu;
- 46) „Instrukcje Techniczne” oznaczają ostatnie obowiązujące wydanie „Instrukcji technicznych dla bezpiecznego transportu materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną” (Doc 9284-AN/905), łącznie z suplementem oraz wszelkimi dodatkami, zatwierdzone i opublikowane przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego;

▼B

47) „warunki certyfikatu” oznaczają następujące informacje:

- oznaczenie lokalizacji ICAO,
- warunki prowadzenia operacji (VFR/IFR, w dzień/w nocy),
- droga startowa – długości deklarowane,
- rodzaje dróg startowych i zapewniane podejścia,
- kod referencyjny lotniska,
- zakres operacji statków powietrznych o wyższej literze kodu referencyjnego lotniska,
- zapewnienie służb zarządzania płytą postojową (tak/nie),
- poziom ochrony w zakresie służby ratowniczo-gaśniczej;

48) „pomoce wzrokowe” oznaczają wskaźniki i urządzenia sygnalizacyjne, oznakowanie poziome, światła, znaki pionowe i oznaczniki lub ich połączenie.

ZAŁĄCZNIK II

Część „Wymagania dla organów — Lotniska” (Część ADR.AR)

PODCZĘŚĆ A — WYMAGANIA OGÓLNE (ADR.AR.A)

ADR.AR.A.001 Zakres

Niniejszy załącznik ustanawia wymagania dla właściwych organów biorących udział w certyfikacji lotnisk, operatorów lotnisk i instytucji zapewniających służbę zarządzania płytą postojową oraz w nadzorze nad nimi.

ADR.AR.A.005 Właściwy organ

Właściwy organ wyznaczony przez państwo członkowskie, w którym znajduje się dane lotnisko, odpowiada za:

- a) certyfikację lotnisk i ich operatorów oraz nadzór nad nimi;
- b) nadzór nad instytucjami zapewniającymi służbę zarządzania płytą postojową.

ADR.AR.A.010 Dokumentacja nadzoru

- a) Właściwy organ zapewnia zainteresowanemu personelowi odpowiednie akty ustawodawcze, normy, przepisy, publikacje techniczne i powiązane dokumenty, aby umożliwić mu wykonywanie jego zadań i wywiązywanie się z obowiązków.
- b) Właściwy organ udostępnia operatorom lotnisk i innym zainteresowanym stronom akty ustawodawcze, normy, przepisy, publikacje techniczne i powiązane dokumenty, aby ułatwić im spełnienie stosownych wymagań.

ADR.AR.A.015 Sposoby spełnienia wymagań

- a) Agencja opracowuje akceptowalne sposoby spełnienia wymagań (AMC), które można wykorzystywać do zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi. Zapewnienie zgodności z akceptowalnymi sposobami spełnienia wymagań jest równoznaczne ze spełnieniem stosownych wymagań określonych w przepisach wykonawczych.
- b) Do spełnienia wymagań przepisów wykonawczych można wykorzystywać alternatywne sposoby spełnienia wymagań.
- c) Właściwy organ ustanawia system gwarantujący stałą ocenę tego, czy alternatywne sposoby spełnienia wymagań stosowane przez sam właściwy organ lub znajdujących się pod jego nadzorem operatorów lotnisk bądź instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową zapewniają zgodność z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi.
- d) Właściwy organ ocenia alternatywne sposoby spełnienia wymagań zaproponowane przez operatora lotniska lub instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową (zgodnie z ADR.OR.A.015) poprzez analizę przedłożonej dokumentacji oraz – o ile uzna się to za niezbędne – poprzez przeprowadzenie inspekcji tego operatora, lotniska lub instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową.

Jeżeli właściwy organ stwierdzi, że alternatywne sposoby spełnienia wymagań zaproponowane przez operatora lotniska lub instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową są zgodne z przepisami wykonawczymi, organ ten bez zbędnej zwłoki:

- 1) powiadamia wnioskodawcę o możliwości wdrożenia alternatywnych sposobów spełnienia wymagań oraz – w stosownym przypadku – dokonuje odpowiednich zmian w posiadanym przez wnioskodawcę certyfikacie lub zatwierdzeniu;

▼B

- 2) informuje Agencję o ich treści, w tym przekazuje kopie wszystkich odpowiednich dokumentów;
 - 3) informuje pozostałe państwa członkowskie o alternatywnych sposobach spełnienia wymagań, które zostały przyjęte; oraz
 - 4) informuje pozostałe certyfikowane lotniska znajdujące się w państwie członkowskim właściwego organu (stosownie do przypadku).
- e) Jeżeli właściwy organ sam wykorzystuje alternatywne sposoby spełnienia wymagań w celu osiągnięcia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi, organ ten:
- 1) udostępnia je operatorom lotnisk i instytucjom zapewniającym służbę zarządzania płytą postojową znajdującym się pod jego nadzorem; oraz
 - 2) bez zbędnej zwłoki powiadamia o nich Agencję.

Właściwy organ przekazuje Agencji pełny opis alternatywnych sposobów spełnienia wymagań, w tym informacje o wszelkich zmianach procedur mogących mieć istotne znaczenie, a także ocenę potwierdzającą zgodność z przepisami wykonawczymi.

ADR.AR.A.025 Przekazywanie informacji Agencji

- a) Właściwy organ niezwłocznie powiadamia Agencję o wszelkich istotnych problemach związanych z wdrażaniem rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych.
- b) Właściwy organ przekazuje Agencji informacje mające znaczenie dla bezpieczeństwa uzyskane na podstawie otrzymanych przez ten organ zgłoszeń o zdarzeniach.

ADR.AR.A.030 Natychmiastowa reakcja na zagrożenie bezpieczeństwa

- a) Nie naruszając przepisów dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, właściwy organ wdraża system służący do odpowiedniego gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania informacji o bezpieczeństwie.
- b) Agencja wdraża system służący do odpowiedniego analizowania wszelkich otrzymanych istotnych informacji o bezpieczeństwie i bez zbędnej zwłoki przekazuje państwom członkowskim oraz Komisji wszelkie informacje – w tym zalecenia i działania naprawcze, jakie należy podjąć – niezbędne, aby mogły one zareagować w odpowiednim czasie na zagrożenie bezpieczeństwa dotyczące lotnisk, operatorów lotnisk i instytucji zapewniających służbę zarządzania płytą postojową podlegających rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisom wykonawczym.
- c) Po otrzymaniu informacji, o których mowa w lit. a) i b), właściwy organ podejmuje odpowiednie działania eliminujące zagrożenie bezpieczeństwa, w tym wydaje wytyczne bezpieczeństwa zgodnie z ADR.AR.A.040.
- d) Działania podjęte zgodnie z lit. c) są niezwłocznie zgłaszane operatorom lotnisk lub instytucjom zapewniającym służbę zarządzania płytą lotniska, które muszą się do tych działań zastosować zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi. Właściwy organ powiadamia o tych działaniach również Agencję oraz, w razie konieczności podjęcia wspólnych działań, odpowiednie państwa członkowskie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 167 z 4.7.2003, s. 23.

▼ B**ADR.AR.A.040 Wytyczne bezpieczeństwa**

- a) Właściwy organ wydaje wytyczne bezpieczeństwa w przypadku stwierdzenia stanu zagrażającego bezpieczeństwu wymagającego podjęcia natychmiastowych działań, w tym wykazania zgodności z wszelkimi zmienionymi lub dodatkowymi specyfikacjami certyfikacyjnymi wydanymi przez Agencję, które właściwy organ uzna za niezbędne.
- b) Wytyczne bezpieczeństwa są przekazywane operatorom lotnisk lub instytucjom zapewniającym służbę zarządzania płytą postojową (stosownie do przypadku) i zawierają co najmniej następujące informacje:
 - 1) opis stanu zagrażającego bezpieczeństwu;
 - 2) opis projektu, wyposażenia lub operacji, których stan ten dotyczy;
 - 3) opis koniecznych działań i ich uzasadnienie, w tym zmienione lub dodatkowe specyfikacje certyfikacyjne, których warunki należy spełnić;
 - 4) termin realizacji koniecznych działań; oraz
 - 5) datę ich wejścia w życie.
- c) Właściwy organ przekazuje Agencji kopię wytycznych bezpieczeństwa.
- d) Właściwy organ weryfikuje przestrzeganie stosownych wytycznych bezpieczeństwa przez operatorów lotnisk i instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową.

PODCZEŚĆ B — ZARZĄDZANIE (ADR.AR.B)**ADR.AR.B.005 System zarządzania**

- a) Właściwy organ ustanawia i utrzymuje system zarządzania obejmujący co najmniej:
 - 1) udokumentowane strategie i procedury opisujące jego strukturę organizacyjną oraz środki i metody zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 oraz jego przepisami wykonawczymi. Procedury muszą być aktualizowane i wykorzystywane jako podstawowe dokumenty robocze na użytek wewnętrzny danego właściwego organu podczas wykonywania wszelkich odpowiednich zadań;
 - 2) wystarczającą liczebność personelu, w tym inspektorów lotniskowych, w celu wykonywania swoich zadań i wywiązywania się ze swoich obowiązków. Personel taki musi mieć kwalifikacje do wykonywania przydzielonych mu zadań oraz posiadać konieczną wiedzę, doświadczenie, a także wstępne, praktyczne i okresowe przeszkolenie zapewniające zachowanie kompetencji. Należy wprowadzić system planowania dostępności personelu gwarantujący właściwą realizację wszystkich odpowiednich zadań;
 - 3) odpowiednie zaplecze i pomieszczenia biurowe umożliwiające wykonanie przydzielonych zadań;
 - 4) sformalizowaną funkcję monitorowania zgodności systemu zarządzania z odpowiednimi wymaganiami oraz adekwatność procedur, w tym procesy audytu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa.
- b) W odniesieniu do każdego obszaru swojej działalności objętego systemem zarządzania właściwy organ wyznacza przynajmniej jedną osobę odpowiedzialną za całość zarządzania realizacją odpowiednich zadań.

▼B

- c) Właściwy organ ustanawia procedury dotyczące udziału w wymianie wszelkich niezbędnych informacji oraz pomocy pozostałym zainteresowanym właściwym organom.

ADR.AR.B.010 Przydzielanie zadań kwalifikowanym jednostkom

- a) Zadania związane ze wstępną certyfikacją lub sprawowaniem stałego nadzoru nad osobami lub organizacjami podlegającymi rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisom wykonawczym są przydzielane przez państwa członkowskie jedynie kwalifikowanym jednostkom. Przydzielając zadania, właściwy organ upewnia się, że:

- 1) wdrożono system służący do wstępnej i bieżącej oceny kwalifikowanych jednostek, który jest zgodny z przepisami załącznika V do rozporządzenia (WE) nr 216/2008;

system ten oraz wyniki oceny muszą być dokumentowane;

- 2) zawarto z kwalifikowaną jednostką udokumentowane porozumienie, zatwierdzone przez obydwie strony na odpowiednim szczeblu zarządzania, które to porozumienie wyraźnie określa:

- (i) zadania do wykonania;
- (ii) deklaracje, sprawozdania i rejestry, jakie należy przekazać;
- (iii) warunki techniczne, które należy spełnić podczas realizacji przedmiotowych zadań;
- (iv) odpowiednie ubezpieczenie od odpowiedzialności; oraz
- (v) sposób ochrony informacji uzyskiwanych podczas realizacji przedmiotowych zadań.

- b) Właściwy organ zapewnia, by procesy audytu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa, wymagane na mocy ADR.AR.005 lit. a) pkt 4, obejmowały wszystkie wykonywane w jego imieniu zadania z zakresu certyfikacji i stałego nadzoru.

ADR.AR.B.015 Zmiany w systemie zarządzania

- a) Właściwy organ musi posiadać system służący do identyfikacji zmian wpływających na jego zdolność do wykonywania zadań oraz wywiązywania się z obowiązków określonych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisach wykonawczych. System ten musi umożliwiać podejmowanie odpowiednich działań w celu zapewnienia dalszej adekwatności i skuteczności systemu zarządzania.
- b) Właściwy organ aktualizuje swój system zarządzania w celu odzwierciedlenia wszelkich zmian w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisach wykonawczych w odpowiednim terminie, by zapewnić ich skuteczne wdrożenie.
- c) Właściwy organ powiadamia Agencję o zmianach mających wpływ na jego zdolność do wykonywania zadań i wywiązywania się z obowiązków określonych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisach wykonawczych.

ADR.AR.B.020 Prowadzenie rejestrów

- a) Właściwy organ ustanawia system prowadzenia rejestrów umożliwiający odpowiednie przechowywanie, dostępność i wiarygodne monitorowanie:

- 1) udokumentowanych strategii i procedur dotyczących systemu zarządzania;

▼B

- 2) szkolenia, kwalifikacji i uprawnień swojego personelu;
 - 3) przydziału zadań kwalifikowanym jednostkom, obejmującego elementy wymagane zgodnie z ADR.AR.B.010 oraz szczegóły przydzielonych zadań;
 - 4) procesu certyfikacji lotnisk i operatorów lotnisk oraz stałego nadzoru nad nimi;
 - 5) procesu składania deklaracji i stałego nadzoru nad instytucjami zapewniającymi służbę zarządzania płytą postojową;
 - 6) dokumentacji dotyczącej przypadków równoważnego poziomu bezpieczeństwa i warunków specjalnych przewidzianych w podstawie certyfikacji, a także każdego dokumentu akceptującego odstępstwo i sposób jego usunięcia (DAAD);
 - 7) oceny i powiadamiania Agencji o alternatywnych sposobach spełnienia wymagań zaproponowanych przez operatorów lotnisk i instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową oraz oceny alternatywnych sposobów spełnienia wymagań stosowanych przez sam właściwy organ;
 - 8) nieprawidłowości, działań naprawczych i dat zakończenia tych działań, jak również uwag;
 - 9) podjętych środków egzekucyjnych;
 - 10) informacji dotyczących bezpieczeństwa oraz działań następczych;
 - 11) wykorzystania przepisów o zapewnieniu elastycznego podejścia zgodnie z art. 14 rozporządzenia (WE) nr 216/2008.
- b) Właściwy organ prowadzi wykaz wszystkich wydanych przez siebie certyfikatów i otrzymanych deklaracji.
- c) Rejestry związane z certyfikacją lotniska i operatora lotniska lub deklaracją złożoną przez instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową są przechowywane, stosownie do przypadku, przez cały okres obowiązywania tego certyfikatu lub deklaracji.
- d) Rejestry związane z lit. a) pkt 1–3 oraz lit. a) pkt 7–11 są przechowywane przez okres co najmniej pięciu lat, z zastrzeżeniem stosownych przepisów o ochronie danych.

PODCZEŚĆ C – NADZÓR, CERTYFIKACJA I EGZEKOWANIE PRZEPISÓW (ADR.AR.C)

ADR.AR.C.005 Nadzór

- a) Właściwy organ weryfikuje:
- 1) zgodność z podstawą certyfikacji i wszystkimi wymaganiami mającymi zastosowanie do lotnisk i operatorów lotnisk przed wydaniem zatwierdzenia lub certyfikatu;
 - 2) ciągłą zgodność z podstawą certyfikacji i stosownymi wymaganiami dla lotnisk i operatorów lotnisk lub instytucji zapewniających służbę zarządzania płytą postojową podlegających obowiązkowi składania deklaracji; oraz
 - 3) wdrożenie odpowiednich środków bezpieczeństwa określonych w ADR.AR.A.030 lit. c) i lit. d).

▼B

b) Przedmiotowa weryfikacja:

- 1) jest prowadzona przy użyciu specjalnie przygotowanej dokumentacji ułatwiającej personelowi odpowiedzialnemu za nadzór w zakresie bezpieczeństwa wypełnianie zadań;
 - 2) obejmuje przekazywanie operatorom lotnisk i instytucjom zapewniającym służbę zarządzania płytą postojową informacji o wynikach czynności w zakresie nadzoru w obszarze bezpieczeństwa;
 - 3) opiera się na audytach i inspekcjach, w tym niezapowiedzianych inspekcjach, stosownie do przypadku; oraz
 - 4) dostarcza właściwemu organowi dowodów potrzebnych na wypadek konieczności zastosowania dalszych działań, w tym środków przewidzianych w ADR.AR.C.055.
- c) Zakres nadzoru uwzględnia wyniki poprzednich czynności w tym zakresie oraz ustalone priorytety w zakresie bezpieczeństwa.
- d) Właściwy organ gromadzi i przetwarza wszelkie informacje uznane za użyteczne na potrzeby sprawowania nadzoru, w tym niezapowiedzianych inspekcji (stosownie do przypadku).
- e) W ramach swoich kompetencji w zakresie nadzoru właściwy organ może wymagać uprzedniej zgody na wszelkie przeszkody, zmiany i inne działania w dziedzinach monitorowanych przez operatora lotniska zgodnie z ADR.OPS.B.075, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na bezpieczeństwo lub zakłócić działanie lotniska.

ADR.AR.C.010 Program sprawowania nadzoru

- a) W odniesieniu do każdego operatora lotniska oraz instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową zgłaszającego właściwemu organowi swoją działalność właściwy organ:
- 1) ustanawia i utrzymuje program sprawowania nadzoru obejmujący czynności w zakresie nadzoru wymagane na mocy ADR.AR.C.005;
 - 2) stosuje odpowiedni cykl planowania nadzoru, nie dłuższy niż 48 miesięcy.
- b) W każdym cyklu planowania nadzoru program sprawowania nadzoru obejmuje audyty oraz inspekcje, w tym niezapowiedziane inspekcje (stosownie do przypadku).
- c) Program sprawowania nadzoru i cykl planowania nadzoru odzwierciedlają skuteczność działania operatora lotniska w dziedzinie bezpieczeństwa i stopień narażenia lotniska na ryzyko.
- d) Zakres programu sprawowania nadzoru obejmuje prowadzenie rejestru terminów, w których mają się odbyć audyty i inspekcje oraz w których takie audyty i inspekcje się odbyły.

ADR.AR.C.015 Rozpoczęcie procesu certyfikacji

- a) Po otrzymaniu wniosku o pierwsze wydanie certyfikatu właściwy organ ocenia wniosek i sprawdza, czy spełnione są stosowne wymagania.
- b) W przypadku istniejącego lotniska właściwy organ określa warunki, zgodnie z którymi operator lotniska ma prowadzić działalność w okresie certyfikacji, chyba że właściwy organ ustali, że działalność tego lotniska należy zawiesić. Właściwy organ informuje operatora lotniska o oczekiwany terminarz procesu certyfikacyjnego i przeprowadza certyfikację w najkrótszym możliwym terminie.

▼B

- c) Właściwy organ ustanawia podstawę certyfikacji i powiadamia o niej wnioskodawcę zgodnie z ADR.AR.C.020.

ADR.AR.C.020 Podstawa certyfikacji

Właściwy organ ustanawia podstawę certyfikacji i powiadamia o niej wnioskodawcę. Podstawa ta musi zawierać:

- a) specyfikacje certyfikacyjne wydane przez Agencję i uznane przez właściwy organ za stosowne do projektu i rodzaju operacji lotniska, które obowiązują od daty złożenia wniosku o wydanie certyfikatu, chyba że:
 - 1) wnioskodawca wybierze zgodność z późniejszymi obowiązującymi zmianami; lub
 - 2) właściwy organ uzna, że zgodność z takimi późniejszymi obowiązującymi zmianami jest niezbędna;
- b) wszelkie przepisy, w odniesieniu do których właściwy organ zaakceptował równoważny poziom bezpieczeństwa, jaki wnioskodawca jest zobowiązany wykazać; oraz
- c) wszelkie specjalne warunki określone zgodnie z ADR.AR.C.025, które właściwy organ uznał za konieczny element podstawy certyfikacji.

ADR.AR.C.025 Warunki specjalne

- a) W celu zapewnienia zgodności z zasadniczymi wymaganiami załącznika Va do rozporządzenia (WE) nr 216/2008 właściwy organ określa dla danego lotniska szczegółowe specjalne specyfikacje techniczne, zwane warunkami specjalnymi, jeżeli odpowiednie specyfikacje certyfikacyjne wydane przez Agencję, o których mowa w ADR.AR.C.020 lit. a), są niewłaściwe lub nieadekwatne, ponieważ:
 - 1) niemożliwe jest spełnienie wymagań specyfikacji certyfikacyjnych z powodu fizycznych, topograficznych lub innych podobnych ograniczeń związanych z lokalizacją lotniska;
 - 2) lotnisko posiada nowatorskie lub nietypowe cechy konstrukcyjne; lub
 - 3) doświadczenie wynikające z użytkowania tego lotniska bądź lotnisk posiadających podobne cechy konstrukcyjne wskazuje, że może powstać zagrożenie dla bezpieczeństwa.
- b) Warunki specjalne zawierają takie specyfikacje techniczne, w tym ograniczenia lub procedury, których należy przestrzegać, jakie właściwy organ uzna za niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadniczymi wymaganiami określonymi w załączniku Va do rozporządzenia (WE) nr 216/2008.

ADR.AR.C.035 Wydawanie certyfikatów

- a) Właściwy organ może zażądać przeprowadzenia inspekcji, testu, oceny bezpieczeństwa lub ćwiczenia, jeżeli uzna to za niezbędne przed wydaniem certyfikatu.
- b) Właściwy organ wydaje:
 - 1) pojedynczy certyfikat lotniskowy; lub
 - 2) dwa oddzielne certyfikaty – jeden dla lotniska i jeden dla operatora lotniska.
- c) Właściwy organ wydaje certyfikat(-y) przewidziany(-e) w lit. b), kiedy uzna, że operator lotniska wykazał w zadowalający sposób zgodność z przepisami ADR.OR.B.025 i ADR.OR.E.005.

▼C1

- d) Uznaje się, że certyfikat zawiera podstawę certyfikacji dla danego lotniska, instrukcję operacyjną lotniska oraz – w odpowiednich przypadkach – wszelkie pozostałe warunki lub ograniczenia operacyjne określone przez właściwy organ, a także wszelkie dokumenty akceptujące odstępstwo i sposób jego usunięcia (DAAD).

▼B

- e) Certyfikat wydaje się na czas nieokreślony. Do certyfikatu dołącza się warunki certyfikatu określające zatwierdzone działania, do wykonywania których uprawniony jest operator lotniska.
- f) W przypadku powierzania obowiązków innym odpowiednim organizacjom, organizacje te należy wyraźnie wskazać i wymienić.
- g) Nieprawidłowości inne niż nieprawidłowości poziomu 1, które nie zostały usunięte do daty certyfikacji, są oceniane pod kątem bezpieczeństwa i poddawane niezbędnym działaniom łagodzącym, a właściwy organ zatwierdza plan działań naprawczych zmierzających do ich likwidacji.
- h) Aby umożliwić operatorowi lotniska wprowadzenie zmian bez uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ zgodnie z ADR.OR.B.040 lit. d), właściwy organ zatwierdza procedury określające zakres takich zmian i opisujące sposób, w jaki są one zarządzane i zgłaszane.

ADR.AR.C.040 Zmiany

- a) Po otrzymaniu wniosku o dokonanie zmiany wymagającej wcześniejszego zatwierdzenia, zgodnie z ADR.OR.B.40, właściwy organ ocenia ten wniosek oraz, w odpowiednich przypadkach, powiadamia operatora lotniska o:
- 1) stosownych specyfikacjach certyfikacyjnych wydanych przez Agencję, które mają zastosowanie do proponowanej zmiany i które obowiązują na dzień złożenia wniosku, chyba że:
 - a) wnioskodawca wybierze zgodność z późniejszymi obowiązującymi zmianami; lub
 - b) właściwy organ uzna, że zgodność z takimi późniejszymi obowiązującymi zmianami jest niezbędna;
 - 2) wszelkich pozostałych specyfikacjach certyfikacyjnych wydanych przez Agencję, co do których właściwy organ uzna, że są bezpośrednio związane z proponowaną zmianą;
 - 3) wszelkich warunkach specjalnych, a także ich zmianach, określonych przez właściwy organ zgodnie z ADR.AR.C.025, które właściwy organ uzna za niezbędne; oraz
 - 4) zmienionej podstawie certyfikacji, jeżeli proponowana zmiana ma na nią wpływ.
- b) Właściwy organ zatwierdza zmianę, jeżeli uzna, że operator lotniska wykazał w zadowalający sposób zgodność z wymaganiami określonymi w ADR.OR.B.040 oraz – w stosownych przypadkach – z ADR.OR.E.005.
- c) Jeżeli proponowana zmiana ma wpływ na warunki certyfikatu, właściwy organ zmienia je odpowiednio.
- d) Właściwy organ zatwierdza wszystkie warunki, zgodnie z którymi operator lotniska ma działać w okresie wprowadzania zmiany.
- e) Bez uszczerbku dla dodatkowych środków egzekucyjnych, w przypadku gdy operator lotniska – bez uprzedniego zatwierdzenia od właściwego organu – wprowadzi zmiany, które takiego zatwierdzenia wymagają zgodnie z lit. a), właściwy organ uwzględni konieczność zawieszenia, ograniczenia lub cofnięcia certyfikatu.

▼B

f) W odniesieniu do zmian niewymagających wcześniejszego zatwierdzenia właściwy organ ocenia informacje przekazane w powiadomieniu przesłanym przez operatora lotniska zgodnie z ADR.OR.B.040 lit. d) w celu sprawdzenia, czy są w odpowiedni sposób zarządzane oraz czy spełniają specyfikacje certyfikacyjne i inne odpowiednie wymagania mające zastosowanie do danej zmiany. W przypadku niespełnienia wymagań właściwy organ:

- 1) powiadamia operatora lotniska o niezgodności z wymaganiami i zwraca się o wprowadzenie dalszych zmian; oraz
- 2) w przypadku nieprawidłowości poziomu 1 lub 2 postępuje zgodnie z ADR.AR.C.055.

ADR.AR.C.050 Deklaracje instytucji zapewniających służbę zarządzania płytą postojową

- a) Po otrzymaniu deklaracji od instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową, która zamierza świadczyć tego typu usługi na danym lotnisku, właściwy organ sprawdza, czy deklaracja zawiera wszystkie informacje wymagane na mocy części ADR.OR i potwierdza tej organizacji odbiór jej deklaracji.
- b) Jeżeli deklaracja nie zawiera wymaganych informacji lub zawiera informacje wskazujące na niespełnienie stosownych wymagań, właściwy organ powiadamia o tym operatora lotniska i instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową oraz zwraca się o udzielenie dalszych informacji. W razie konieczności właściwy organ przeprowadza inspekcję instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową oraz operatora lotniska. W przypadku potwierdzenia faktu niespełnienia wymagań właściwy organ podejmuje działania określone w ADR.AR.C.055.
- c) Właściwy organ prowadzi rejestr deklaracji złożonych przez znajdujące się pod jego nadzorem instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową.

ADR.AR.C.055 Nieprawidłowości, uwagi, działania naprawcze i środki egzekucyjne

- a) W celu sprawowania nadzoru zgodnie z ADR.AR.C.005 lit. a) właściwy organ musi posiadać system analizy nieprawidłowości pod kątem ich znaczenia dla bezpieczeństwa.
- b) Właściwy organ stwierdza nieprawidłowość poziomu 1 w przypadku odnotowania istotnej niezgodności z podstawą certyfikacji lotniska, stosownymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, a także z procedurami i instrukcjami operatora lotniska lub instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową, warunkami certyfikatu lub certyfikatem, bądź z treścią złożonej deklaracji, która zmniejsza lub poważnie zagraża bezpieczeństwu.

Do nieprawidłowości poziomu 1 należą:

- 1) nieprzyznanie właściwemu organowi dostępu do lotniska i obiektów operatora lotniska lub instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową określonych w ADR.OR.C.015 podczas zwykłych godzin pracy i po dwóch pisemnych żądaniach;
- 2) uzyskanie lub utrzymanie ważności certyfikatu dzięki sfalszowaniu przedkładanej dokumentacji dowodowej;
- 3) przypadki udowodnionego nadużycia lub nielegalnego wykorzystania certyfikatu; oraz
- 4) brak kierownika odpowiedzialnego.

▼B

- c) Właściwy organ stwierdza nieprawidłowość poziomu 2 w przypadku odnotowania niezgodności z podstawą certyfikacji lotniska, stosownymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, a także z procedurami i instrukcjami operatora lotniska lub instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową, warunkami certyfikatu lub certyfikatem bądź z treścią złożonej deklaracji, która mogłaby zmniejszać bezpieczeństwo lotu lub potencjalnie zagrażać temu bezpieczeństwu.
- d) W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podczas nadzoru lub w inny sposób właściwy organ, bez uszczerbku dla dodatkowych działań wymaganych na mocy rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, informuje na piśmie operatora lotniska lub instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową o tej nieprawidłowości i zwraca się o podjęcie działań naprawczych w celu wyeliminowania stwierdzonej niezgodności.
- 1) W odniesieniu do nieprawidłowości poziomu 1 właściwy organ podejmuje natychmiastowe odpowiednie działania w celu zakazania lub ograniczenia działalności oraz – w stosownych przypadkach – w celu cofnięcia certyfikatu lub wyrejestrowania deklaracji, bądź w celu ograniczenia lub zawieszenia certyfikatu bądź deklaracji w całości lub w części (w zależności od zakresu nieprawidłowości) do chwili podjęcia przez operatora lotniska lub instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową skutecznych działań naprawczych.
- 2) W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości poziomu 2 właściwy organ:
- a) wyznacza operatorowi lotniska lub instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową odpowiedni do charakteru nieprawidłowości czas na przeprowadzenie działań naprawczych przewidzianych w planie działania; oraz
- b) ocenia działanie naprawcze i plan jego wdrożenia, zaproponowane przez operatora lotniska lub instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową, a następnie – jeżeli w wyniku oceny uzna, że są one wystarczające do usunięcia niezgodności – zatwierdza je.
- 3) W przypadku gdy operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową nie przedłoży możliwego do zaakceptowania planu działań naprawczych lub nie przeprowadzi działania naprawczego w terminie zaakceptowanym lub przedłużonym przez właściwy organ, status nieprawidłowości podnosi się do poziomu 1 i podejmuje się działania określone w lit. d) pkt 1.
- 4) Właściwy organ rejestruje wszelkie stwierdzone przez siebie nieprawidłowości oraz – w stosownych przypadkach – zastosowane środki egzekucyjne, a także działania naprawcze oraz datę zakończenia działań związanych z nieprawidłowościami.
- e) W przypadkach niewymagających stwierdzenia nieprawidłowości na poziomie 1 lub poziomie 2 właściwy organ może wydawać uwagi.

ZAŁĄCZNIK III

Część „Wymagania dla organizacji — Operatorzy lotnisk” (Część ADR.OR)

PODCZĘŚĆ A — WYMAGANIA OGÓLNE (ADR.OR.A)

ADR.OR.A.005 Zakres

Niniejszy załącznik ustanawia wymagania obowiązujące:

- a) operatorów lotnisk podlegających przepisom rozporządzenia (WE) nr 216/2008 w zakresie ich certyfikacji, zarządzania, instrukcji i innych obowiązków; oraz
- b) instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową.

ADR.OR.A.010 Właściwy organ

Na potrzeby niniejszej części właściwym organem jest instytucja wyznaczona przez państwo członkowskie, na terytorium którego położone jest dane lotnisko.

ADR.OR.A.015 Sposoby spełnienia wymagań

- a) W celu zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową może wykorzystywać sposoby spełnienia wymagań alternatywne do przyjętych przez Agencję.
- b) W przypadku gdy operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową pragnie osiągnąć zgodność z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi za pomocą sposobów alternatywnych do akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań (AMC) przyjętych przez Agencję, przedstawia właściwemu organowi pełny opis tych alternatywnych sposobów spełnienia wymagań przed ich wdrożeniem. Opis ten zawiera wszelkie aktualizacje instrukcji lub procedur, które mogą mieć znaczenie, a także ocenę wykazującą zgodność z przepisami wykonawczymi.

Operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową może stosować alternatywne sposoby spełnienia wymagań po ich uprzednim zatwierdzeniu przez właściwy organ i po otrzymaniu powiadomienia zgodnie z ADR.AR.A.015 lit. d.

- c) W przypadku gdy operator lotniska sam nie zapewnia służby zarządzania płytą postojową, wykorzystywanie alternatywnych sposobów spełnienia wymagań przez instytucje zapewniające takie służby zgodnie z lit. a) i lit. b) również wymaga uprzedniej zgody operatora lotniska, na którym taka służba jest zapewniana.

PODCZĘŚĆ B — CERTYFIKACJA (ADR.OR.B)

ADR.OR.B.005 Obowiązki lotnisk i operatorów lotnisk w zakresie certyfikacji

Przed rozpoczęciem użytkowania lotniska lub w przypadku cofnięcia zwolnienia wydanego zgodnie z art. 5, operator lotniska musi uzyskać stosowny(-e) certyfikat(-y) wydany(-e) przez właściwy organ.

ADR.OR.B.015 Wniosek o wydanie certyfikatu

- a) Wniosek o wydanie certyfikatu jest składany w formie i w sposób ustalony przez właściwy organ.
- b) Wnioskodawca przedstawia właściwemu organowi:
 - 1) swoją nazwę oficjalną i handlową, adres oraz adres do korespondencji;

▼B

- 2) informacje i dane dotyczące:
 - (i) lokalizacji lotniska;
 - (ii) rodzaju operacji prowadzonych na lotnisku; oraz
 - (iii) projektu i obiektów lotniska zgodnie ze stosownymi specyfikacjami certyfikacyjnymi ustanowionymi przez Agencję;
 - 3) wszelkie proponowane odstępstwa od ustalonych stosownych specyfikacji certyfikacyjnych ustanowionych przez Agencję;
 - 4) dokumentację pokazującą sposób spełnienia przez niego stosownych wymagań ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i jego przepisach wykonawczych. Dokumentacja ta obejmuje procedurę zawartą w instrukcji operacyjnej lotniska, opisującą sposób zarządzania zmianami niewymagającymi uprzedniego zatwierdzenia i ich zgłaszania właściwemu organowi; późniejsze zmiany tej procedury wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ;
 - 5) dowody na adekwatność środków posiadanych przez operatora lotniska zgodnie ze stosownymi wymaganiami;
 - 6) udokumentowane dowody pokazujące relacje między wnioskodawcą i właścicielem lotniska i/lub właścicielem gruntu;
 - 7) imię i nazwisko oraz odpowiednie informacje o kierowniku odpowiedzialnym i pozostałych osobach, których wyznaczenie jest wymagane na mocy ADR.OR.D.015; oraz
 - 8) kopię instrukcji operacyjnej lotniska wymaganą na mocy ADR.OR.E.005.
- c) Jeżeli właściwy organ wyrazi zgodę, informacje określone w pkt 7 i 8 mogą zostać przedstawione na późniejszym etapie ustalonym przez właściwy organ, przy czym następuje to przed wydaniem certyfikatu.

ADR.OR.B.025 Wykazanie zgodności**a) Operator lotniska:**

- 1) wykonuje i dokumentuje wszystkie niezbędne działania, inspekcje, testy, oceny bezpieczeństwa bądź ćwiczenia, a także wykazuje przed właściwym organem:
 - (i) zgodność ze zgłoszoną podstawą certyfikacji, specyfikacjami certyfikacyjnymi mającymi zastosowanie do zmiany, wszelkimi wytycznymi bezpieczeństwa (stosownie do przypadku) oraz stosownymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych;
 - (ii) że lotnisko oraz powierzchnia ograniczająca przeszkody i powierzchnia zabezpieczenia przeszkodowego, a także inne obszary powiązane z lotniskiem, nie posiadają cech lub właściwości, które stwarzałyby zagrożenie dla operacji; oraz
 - (iii) że posiadane przez nie procedury lotu zostały zatwierdzone.
 - 2) przedstawia właściwemu organowi sposoby, za pomocą których wykazano zgodność z przepisami; oraz
 - 3) zgłasza właściwemu organowi zgodność z przepisem lit. a) pkt 1.
- b) Odpowiednie informacje projektowe, w tym rysunki oraz sprawozdania z inspekcji, testów i inne odpowiednie sprawozdania, są przechowywane przez operatora lotniska do dyspozycji właściwego organu zgodnie z przepisami ADR.OR.D.035 i przedstawiane właściwemu organowi na jego żądanie.

▼B**ADR.OR.B.030 Warunki certyfikatu i uprawnienia posiadacza certyfikatu**

Operator lotniska przestrzega zakresu i uprawnień określonych w warunkach certyfikatu dołączonych do certyfikatu.

ADR.OR.B.035 Ciągła ważność certyfikatu

- a) Certyfikat zachowuje ważność pod warunkiem że:
- 1) operator lotniska zachowuje zgodność z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, a lotnisko zachowuje zgodność z podstawą certyfikacji, z uwzględnieniem przepisów dotyczących podejmowania działań wobec wykrytych nieprawidłowości, jak określono w ADR.OR.C.020;
 - 2) właściwy organ ma przyznany dostęp do organizacji operatora lotniska zgodnie z ADR.OR.C.015 w celu stwierdzenia ciągłej zgodności z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych; oraz
 - 3) certyfikat nie został zwrócony ani cofnięty.
- b) Z chwilą cofnięcia lub zwrócenia certyfikat zostaje niezwłocznie przekazany do właściwego organu.

ADR.OR.B.037 Ciągła ważność deklaracji złożonej przez instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową

Deklaracja złożona przez instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową zgodnie z ADR.OR.B.060 zachowuje ważność, pod warunkiem że:

- a) instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową oraz związane z tą służbą obiekty zachowują zgodność z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, z uwzględnieniem przepisów dotyczących podejmowania działań wobec wykrytych nieprawidłowości, jak określono w ADR.OR.C.020;
- b) właściwy organ ma przyznany dostęp do organizacji instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową zgodnie z ADR.OR.C.015 w celu stwierdzenia ciągłej zgodności z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych; oraz
- c) deklaracja nie została wycofana przez instytucję zapewniającą takie służby ani wyrejestrowana przez właściwy organ.

ADR.OR.B.040 Zmiany

- a) Każda zmiana:
- 1) mająca wpływ na warunki certyfikatu, podstawę certyfikacji oraz wyposażenie lotniska o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa; lub
 - 2) mająca znaczący wpływ na elementy systemu zarządzania wykorzystywanego przez operatora lotniska, wymaganego na mocy ADR.OR.D.005 lit. b);
- wymaga uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ.
- b) W odniesieniu do innych zmian wymagających uprzedniego zatwierdzenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi operator lotniska składa wniosek i uzyskuje od właściwego organu odpowiednie zatwierdzenie.
- c) Wniosek o dokonanie zmiany zgodnie z lit. a) lub lit. b) składa się przed wprowadzeniem takiej zmiany, aby umożliwić właściwemu organowi stwierdzenie ciągłej zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi oraz wprowadzenie ewentualnych zmian do certyfikatu i do dołączonych do niego odpowiednich warunków certyfikatu.

▼B

Zmianę można wprowadzić tylko po otrzymaniu od właściwego organu formalnego zatwierdzenia zgodnie z ADR.AR.C.040.

W trakcie wprowadzania zmian operator lotniska działa na warunkach zatwierdzonych przez właściwy organ.

- d) Wszelkie zmiany niewymagające uprzedniego zatwierdzenia są zarządzane i zgłaszane do właściwego organu w sposób określony w procedurze zatwierdzonej przez właściwy organ zgodnie z ADR.AR.C.035 lit. h).
- e) Operator lotniska przedstawia właściwemu organowi odpowiednią dokumentację zgodnie z lit. f) oraz ADR.OR.E.005.
- f) W ramach stosowanego przez siebie systemu zarządzania, określonego w ADR.OR.D.005, operator lotniska proponujący zmianę dotyczącą lotniska, bądź jego użytkowania, organizacji lub systemu zarządzania, musi:
 - 1) określić zależności między wszystkimi zaangażowanymi stronami, a także zaplanować i przeprowadzić ocenę bezpieczeństwa w koordynacji z tymi organizacjami;
 - 2) w sposób systematyczny dostosowywać założenia i środki łagodzące w stosunku do wszystkich zaangażowanych stron;
 - 3) zapewnić wyczerpującą ocenę zmiany, w tym wszelkich niezbędnych interakcji; oraz
 - 4) zapewnić, by ocena bezpieczeństwa została poparta kompletnymi i aktualnymi argumentami, dowodami i kryteriami bezpieczeństwa, a także, by zmiana, zawsze kiedy to możliwe, służyła podniesieniu poziomu bezpieczeństwa.

ADR.OR.B.050 Ciągła zgodność ze specyfikacjami certyfikacyjnymi wydanymi przez Agencję

Po wprowadzeniu zmian do specyfikacji certyfikacyjnych ustanowionych przez Agencję operator lotniska:

- a) przeprowadza przegląd w celu ustalenia wszelkich specyfikacji certyfikacyjnych mających zastosowanie do danego lotniska; oraz
- b) w odpowiednich przypadkach, inicjuje proces zmian zgodnie z ADR.OR.B.040 i wprowadza niezbędne zmiany na lotnisku.

ADR.OR.B.060 Deklaracja składana przez instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową

- a) Instytucje zapewniające służbę zarządzania płytą postojową, które otrzymały pozwolenie na deklarowanie swoich zdolności i środków w zakresie realizacji obowiązków związanych z zapewnianiem takich służb, po zawarciu umowy z operatorem lotniska o świadczenie tego rodzaju służb na lotnisku, muszą:
 - 1) przedstawić właściwemu organowi, na formularzu przygotowanym przez ten organ, wszelkie odpowiednie informacje i zadeklarować zgodność z wszelkimi stosownymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych;
 - 2) przedstawić właściwemu organowi wykaz wykorzystywanych przez siebie alternatywnych sposobów spełnienia wymagań, zgodnie z ADR.OR.A.015 lit. b);

▼B

- 3) zachować zgodność ze stosownymi wymaganiami i informacjami przekazanymi w deklaracji;
 - 4) powiadomić właściwy organ o wszelkich zmianach w złożonej deklaracji lub wykorzystywanych przez siebie sposobach spełnienia wymagań poprzez złożenie poprawionej deklaracji; oraz
 - 5) świadczyć swoje usługi zgodnie z instrukcją operacyjną lotniska i przestrzegać wszystkich zawartych w niej odpowiednich przepisów.
- b) Przed zaprzestaniem świadczenia tego rodzaju usług instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową powiadamia właściwy organ i operatora lotniska.

ADR.OR.B.065 Zakończenie użytkowania lotniska

Operator zamierzający zakończyć użytkowanie lotniska:

- a) niezwłocznie powiadamia o tym właściwy organ;
- b) informuje o tym odpowiednią instytucję zapewniającą służby informacji lotniczej;
- c) z dniem zakończenia użytkowania zwraca certyfikat właściwemu organowi; oraz
- d) zapewnia, by podjęto odpowiednie działania uniemożliwiające niezamierzone użycie lotniska przez statki powietrzne, chyba że właściwy organ dopuścił to lotnisko do użytkowania w innych celach.

PODCZĘŚĆ C — DODATKOWE OBOWIĄZKI OPERATORA LOTNISKA (ADR.OR.C)**ADR.OR.C.005 Obowiązki operatora lotniska**

- a) Operator lotniska odpowiada za bezpieczne użytkowanie i obsługę techniczną lotniska zgodnie z:
 - 1) rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi;
 - 2) warunkami swojego certyfikatu;
 - 3) treścią instrukcji operacyjnej lotniska; oraz
 - 4) wszelkimi innymi instrukcjami dotyczącymi wyposażenia lotniska znajdującego się na lotnisku, stosownie do przypadku.
- b) Operator lotniska zapewnia – bezpośrednio lub w drodze koordynacji poprzez niezbędne mechanizmy współpracy z odpowiedzialnymi podmiotami – świadczenie następujących usług:
 - 1) zapewnianie służb żeglugi powietrznej odpowiednich do natężenia ruchu i warunków operacyjnych lotniska; oraz
 - 2) opracowanie i utrzymanie procedur lotu, zgodnie ze stosownymi wymaganiami.
- c) Operator lotniska, w koordynacji z właściwym organem, zapewnia, aby w instrukcji operacyjnej lotniska znajdowały się odpowiednie informacje dotyczące bezpieczeństwa statków powietrznych, które zostaną opublikowane w zależności od potrzeb. Obejmują one:
 - 1) zwolnienia z przestrzegania stosownych wymagań lub odstępstwa od nich;
 - 2) przepisy, dla których właściwy organ zaakceptował równoważny poziom bezpieczeństwa w ramach podstawy certyfikacji; oraz

▼B

- 3) warunki i ograniczenia specjalne dotyczące użytkowania lotniska.
- d) W przypadku wystąpienia na lotnisku stanu zagrażającego bezpieczeństwu operator lotniska podejmuje niezwłocznie wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia, by części lotniska stanowiące zagrożenie dla bezpieczeństwa nie były wykorzystywane przez statki powietrzne.

ADR.OR.C.015 Dostęp

W celu ustalenia zgodności z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową udostępnia wszelkim osobom upoważnionym przez właściwy organ:

- a) wszystkie obiekty, dokumenty, rejestry, dane, procedury bądź pozostałe materiały mające związek z jego/jej działalnością podlegającą certyfikatowi lub deklaracji, niezależnie od tego, czy jest to działalność zlecona, czy nie; oraz
- b) możliwość przeprowadzenia wszelkich działań, inspekcji, testów, ocen lub ćwiczeń, które właściwy organ uzna za niezbędne, lub wzięcie w nich udziału.

ADR.OR.C.020 Nieprawidłowości i działania naprawcze

Po otrzymaniu powiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową:

- a) ustala przyczynę źródłową braku zgodności;
- b) określa plan działań naprawczych; oraz
- c) wykazuje właściwemu organowi w zadowalający sposób, że wdrożył(-a) działania naprawcze w terminie uzgodnionym z tym organem zgodnie z ADR.AR.C.055 lit. d).

ADR.OR.C.025 Natychmiastowa reakcja na zagrożenie bezpieczeństwa – zgodność z wytycznymi bezpieczeństwa

Operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową wdraża wszelkie środki bezpieczeństwa, w tym wytyczne bezpieczeństwa, nakazane przez właściwy organ zgodnie z ADR.AR.A.030 lit. c) oraz ADR.AR.A.040.

ADR.OR.C.030 Zgłaszanie zdarzeń

- a) Operator lotniska i instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową zgłaszają właściwemu organowi, a także wszelkim innym organizacjom wymaganim przez państwo, w którym położone jest lotnisko, wszelkie wypadki, poważne incydenty oraz zdarzenia określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 ⁽¹⁾ oraz w dyrektywie 2003/42/WE.
- b) Nie naruszając przepisu lit. a), operator zgłasza właściwemu organowi i organizacjom odpowiedzialnym za projektowanie wyposażenia lotniska wszelkie awarie, usterki techniczne, przekroczenia ograniczeń technicznych, zdarzenia lub inne niezwykle okoliczności, które zagroziły lub mogły zagrozić bezpieczeństwu, a które nie skutkowały wypadkiem ani poważnym incydentem.
- c) Nie naruszając przepisów rozporządzenia (UE) nr 996/2010, dyrektywy 2003/42/WE, rozporządzenia Komisji (WE) nr 1321/2007 ⁽²⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 1330/2007 ⁽³⁾, sprawozdania, o których mowa w lit. a) i lit. b), są składane w formie i w sposób ustalone przez właściwy organ i zawierają wszelkie informacje dotyczące stanu rzeczy znane operatorowi lotniska lub instytucji zapewniającej służbę zarządzania płytą postojową.

⁽¹⁾ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 35.

⁽²⁾ Dz.U. L 294 z 13.11.2007, s. 3.

⁽³⁾ Dz.U. L 295 z 14.11.2007, s. 7.

▼B

- d) Sprawozdania są składane w najkrótszym możliwym terminie, ale w każdym razie w ciągu 72 godzin od chwili ustalenia przez operatora lotniska lub instytucję zapewniającą służbę zarządzania płytą postojową stanu, do którego sprawozdanie się odnosi, chyba że uniemożliwiają to nadzwyczajne okoliczności.
- e) W odpowiednich przypadkach operator lotniska lub instytucja zapewniająca służbę zarządzania płytą postojową niezwłocznie po określeniu działań, jakie zamierza podjąć w celu zapobieżenia występowaniu podobnych zdarzeń w przyszłości, przedstawia sprawozdanie uzupełniające zawierające szczegóły tych działań. Sprawozdanie to przedstawia się w formie i w sposób ustalone przez właściwy organ.

ADR.OR.C.040 Zapobieganie pożarom

Operator lotniska ustanawia procedury w celu zapobieżenia:

- a) paleniu w obrębie pola ruchu naziemnego, innych stref operacyjnych lotniska, bądź stref lotniska, w których składowane jest paliwo lub inne materiały łatwopalne;
- b) używaniu otwartego płomienia lub podejmowaniu jakichkolwiek działań, które mogłyby wywołać zagrożenie pożarowe w obrębie:
 - 1) stref lotniska, w których składowane jest paliwo lub inne materiały łatwopalne;
 - 2) pola ruchu naziemnego bądź pozostałych stref operacyjnych lotniska, chyba że za zgodą operatora lotniska.

ADR.OR.C.045 Spożywanie alkoholu, stosowanie substancji psychoaktywnych i leków

- a) Operator lotniska ustanawia procedury dotyczące poziomu spożywania alkoholu, stosowania substancji psychoaktywnych i leków przez:
 - 1) personel zaangażowany w użytkowanie, obsługę ratowniczą i gaśniczą oraz obsługę techniczną lotniska;
 - 2) osoby poruszające się bez eskorty w polu ruchu naziemnego lub innych strefach operacyjnych lotniska.
- b) Procedury te obejmują wymagania, zgodnie z którymi osoby te:
 - 1) nie mogą spożywać alkoholu w godzinach pracy; oraz
 - 2) nie mogą wykonywać żadnych obowiązków w stanie pod wpływem:
 - (i) alkoholu bądź wszelkich substancji psychoaktywnych; lub
 - (ii) wszelkich leków mogących wpłynąć na ich sprawność w sposób niekorzystny z punktu widzenia bezpieczeństwa.

PODCZĘŚĆ D — ZARZĄDZANIE (ADR.OR.D)**ADR.OR.D.005 System zarządzania**

- a) Operator lotniska wdraża i utrzymuje system zarządzania zintegrowany z systemem zarządzania bezpieczeństwem.
- b) System zarządzania obejmuje:
 - 1) wyraźnie zdefiniowany zakres obowiązków i odpowiedzialności w ramach struktury operatora lotniska, w tym bezpośredniej odpowiedzialności kadry kierowniczej wyższego szczebla za kwestie bezpieczeństwa;

▼B

- 2) opis ogólnej filozofii i zasad przyjętych przez operatora lotniska w odniesieniu do bezpieczeństwa, określanych jako „polityka bezpieczeństwa”, podpisany przez kierownika odpowiedzialnego;
 - 3) formalny proces zapewniający identyfikację zagrożeń operacyjnych;
 - 4) formalny proces zapewniający analizę, ocenę i łagodzenie ryzyka w zakresie bezpieczeństwa użytkowania lotniska;
 - 5) działania pozwalające na weryfikację skuteczności działania organizacji operatora lotniska w dziedzinie bezpieczeństwa poprzez odniesienie do wskaźników skuteczności działania w dziedzinie bezpieczeństwa oraz parametrów docelowych w zakresie bezpieczeństwa ustanowionych dla systemu zarządzania bezpieczeństwem, a także na walidację skuteczności kontroli ryzyka w dziedzinie bezpieczeństwa;
 - 6) formalny proces pozwalający na:
 - (i) identyfikację zmian w organizacji operatora lotniska, systemie zarządzania, lotnisku lub jego użytkowaniu, które mogą mieć wpływ na ustanowione procesy, procedury i służby;
 - (ii) opisanie mechanizmów współpracy zapewniających skuteczność działania w dziedzinie bezpieczeństwa przed wprowadzeniem zmian; oraz
 - (iii) eliminowanie i modyfikację mechanizmów kontroli ryzyka, które nie są już potrzebne lub skuteczne z powodu zmian w środowisku operacyjnym;
 - 7) formalny proces umożliwiający przegląd systemu zarządzania, o którym mowa w lit. a), identyfikację przyczyn niezadowalającego działania systemu zarządzania bezpieczeństwem, ustalenie implikacji takiego niezadowalającego działania dla użytkowania lotniska, a także eliminację lub łagodzenie tych przyczyn;
 - 8) program szkolenia w zakresie bezpieczeństwa zapewniający personelowi zaangażowanemu w użytkowanie, obsługę ratowniczą i gaśniczą, a także obsługę techniczną lotniska i zarządzanie nim, odpowiednie przeszkolenie i kompetencje do wypełniania obowiązków związanych z systemem zarządzania bezpieczeństwem;
 - 9) formalne środki służące do komunikacji w zakresie bezpieczeństwa, dzięki którym personel ma pełną świadomość funkcjonowania systemu zarządzania bezpieczeństwem, pozwalające na przekazywanie krytycznych informacji w zakresie bezpieczeństwa oraz wyjaśniające przyczyny podejmowania poszczególnych działań z zakresu bezpieczeństwa oraz wprowadzania i zmiany procedur bezpieczeństwa;
 - 10) koordynację działania systemu zarządzania bezpieczeństwem z planem działania w sytuacji zagrożenia dla lotniska, a także koordynację planu działania w sytuacji zagrożenia dla lotniska z planami działania w sytuacji zagrożenia organizacji, z którymi operator musi współdziałać podczas zapewniania służb lotniskowych; oraz
 - 11) formalny proces monitorowania spełnienia przez daną organizację odpowiednich wymagań.
- c) Operator lotniska dokumentuje wszystkie kluczowe procesy systemu zarządzania.
- d) System zarządzania musi być proporcjonalny do wielkości organizacji i jej działalności, z uwzględnieniem zagrożeń i ryzyka charakterystycznych dla tej działalności.
- e) Jeżeli operator lotniska posiada również certyfikat umożliwiający zapewnianie służb żeglugi powietrznej, operator ten zapewnia, by system zarządzania obejmował wszystkie działania objęte zakresem posiadanych przez niego certyfikatów.

▼B**ADR.OR.D.007 Zarządzanie danymi lotniczymi i informacjami lotniczymi**

a) W ramach wykorzystywanego przez siebie systemu zarządzania operator lotniska wdraża i utrzymuje system zarządzania jakością obejmujący:

- 1) działania prowadzone przez niego w zakresie danych lotniczych; oraz
- 2) działania prowadzone przez niego w ramach udzielania informacji lotniczych.

b) Operator lotniska określa procedury służące realizacji celów w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i ochroną w odniesieniu do:

- 1) działań w zakresie danych lotniczych; oraz
- 2) działań w ramach udzielania informacji lotniczych.

ADR.OR.D.010 Zlecone czynności

a) Zlecone czynności obejmują wszystkie czynności objęte zakresem działania operatora lotniska zgodnie z warunkami certyfikatu wykonywane przez inne organizacje, które albo same są certyfikowane do wykonywania tego typu czynności albo – w przypadku braku odpowiedniej certyfikacji – działają na mocy zatwierdzenia od operatora lotniska. Operator lotniska zapewnia, by w przypadku zlecenia lub zakupienia jakiegokolwiek części swojej działalności, zlecone bądź zakupione usługi lub wyposażenie lub system spełniały stosowne wymagania.

b) W przypadku gdy operator lotniska zleca prowadzenie części swojej działalności organizacji, która sama nie jest do tego certyfikowana zgodnie z przepisami niniejszej części, organizacja otrzymująca zlecenie działa na mocy zatwierdzenia udzielonego przez operatora lotniska i pod jego nadzorem. Operator lotniska zapewnia, aby właściwy organ miał dostęp do organizacji otrzymującej zlecenie w celu stwierdzenia zachowania ciągłej zgodności ze stosownymi wymaganiami.

ADR.OR.D.015 Wymagania dotyczące personelu

a) Operator lotniska wyznacza kierownika odpowiedzialnego, upoważnionego do zagwarantowania sfinansowania i przeprowadzenia wszystkich działań zgodnie ze stosownymi wymaganiami. Do obowiązków kierownika odpowiedzialnego należy ustanowienie i utrzymanie skutecznie funkcjonującego systemu zarządzania.

b) Operator lotniska wyznacza osoby odpowiedzialne za zarządzanie i nadzór nad następującymi obszarami:

- 1) służby operacyjne lotniska; oraz
- 2) obsługa techniczna lotniska.

c) Operator lotniska wyznacza osobę lub zespół osób odpowiadających za stworzenie, obsługę i bieżące kierowanie systemem zarządzania bezpieczeństwem.

Takie osoby działają niezależnie od innych kierowników w organizacji, mają bezpośredni dostęp do kierownika odpowiedzialnego i kadry zarządzającej właściwej w sprawach bezpieczeństwa oraz odpowiadają przed kierownikiem odpowiedzialnym.

d) Operator lotniska musi dysponować wystarczającą ilością wykwalifikowanego personelu na potrzeby wykonywania zaplanowanych zadań i czynności zgodnie ze stosownymi wymaganiami.

e) Operator lotniska wyznacza wystarczającą liczbę pracowników nadzorujących personel w zakresie wypełniania określonych zadań i obowiązków, biorąc przy tym pod uwagę swoją strukturę organizacyjną i liczbę zatrudnianych pracowników.

▼B

- f) Operator lotniska zapewnia, aby personel biorący udział w użytkowaniu i utrzymaniu lotniska oraz w zarządzaniu nim był odpowiednio przeszkolony zgodnie z programem szkolenia.

ADR.OR.D.017 Programy szkolenia i sprawdziany umiejętności**▼C1**

- a) Operator lotniska ustanawia i realizuje program szkoleniowy dla personelu zaangażowanego w użytkowanie i utrzymanie lotniska oraz w zarządzanie nim.

▼B

- b) Operator lotniska zapewnia, aby osoby poruszające się bez eskorty w polu ruchu naziemnego lub innych strefach operacyjnych lotniska zostały odpowiednio przeszkolone.

- c) Operator lotniska zapewnia, aby osoby, o których mowa w lit. a) i b) powyżej, wykazały swoje zdolności w zakresie wykonywania powierzonych im zadań poprzez sprawdziany umiejętności w odpowiednich odstępach czasu, aby zapewnić zachowanie kompetencji.

- d) Operator lotniska zapewnia, by:

- 1) do realizacji programu szkolenia wyznaczeni zostali odpowiednio wykwalifikowani i doświadczeni instruktorzy i konsultanci; oraz
- 2) do prowadzenia szkoleń wykorzystywane były odpowiednie obiekty i środki.

- e) Operator lotniska:

- 1) prowadzi odpowiednie rejestry kwalifikacji, szkoleń i sprawdzianów umiejętności w celu wykazania zgodności z niniejszym wymaganiem;
- 2) na żądanie udostępnia dany rejestr zainteresowanym pracownikom; oraz
- 3) w przypadku zatrudnienia danej osoby przez innego pracodawcę, udostępnia rejestr dotyczący tej osoby nowemu pracodawcy, na jego żądanie.

ADR.OR.D.020 Wymagania dotyczące zaplecza

- a) Operator lotniska zapewnia swojemu personelowi oraz personelowi zatrudnionemu przez podmioty, którym zlecił zapewnienie służb operacyjnych i obsługi technicznej na lotnisku, dostęp do adekwatnego i odpowiedniego zaplecza.
- b) Operator lotniska wyznacza, zgodnie z Instrukcjami Technicznymi, odpowiednie strefy lotniska przeznaczone do przechowywania materiałów niebezpiecznych transportowanych przez lotnisko.

ADR.OR.D.025 Koordynacja działań z innymi organizacjami

Operator lotniska:

- a) zapewnia, by system zarządzania lotniskiem uwzględniał koordynację i współdziałanie z procedurami bezpieczeństwa innych organizacji działających lub świadczących usługi na terenie lotniska; oraz
- b) zapewnia, by takie organizacje posiadały procedury bezpieczeństwa zgodne ze stosownymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych oraz z wymaganiami określonymi w instrukcji operacyjnej lotniska.

ADR.OR.D.027 Programy bezpieczeństwa

Operator lotniska:

▼B

- a) ustanawia, prowadzi i realizuje programy promujące bezpieczeństwo oraz wymianę informacji dotyczących bezpieczeństwa; oraz
- b) zachęca organizacje działające lub świadczące usługi na terenie lotniska do udziału w tych programach.

ADR.OR.D.030 System zgłaszania spraw związanych z bezpieczeństwem

- a) Aby promować bezpieczeństwo na lotnisku oraz jego bezpieczne użytkowanie, operator lotniska ustanawia i wdraża system zgłaszania spraw związanych z bezpieczeństwem na potrzeby wszystkich pracowników i organizacji działających lub świadczących usługi na terenie lotniska.
- b) Operator lotniska, zgodnie z ADR.OR.D.005 lit. b) pkt 3, musi:
 - 1) wymagać od pracowników i organizacji, o których mowa w lit. a), używania systemu zgłaszania spraw związanych z bezpieczeństwem do celów obowiązkowego zgłaszania wszelkich wypadków, poważnych incydentów i zdarzeń; oraz
 - 2) zapewnić, by system zgłaszania spraw związanych z bezpieczeństwem mógł być wykorzystywany do dobrowolnego zgłaszania wszelkich defektów, wad i zagrożeń dla bezpieczeństwa mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo.
- c) System zgłaszania spraw związanych z bezpieczeństwem musi chronić tożsamość osób zgłaszających, zachęcać do dobrowolnego przekazywania zgłoszeń i zapewniać możliwość przekazywania ich w sposób anonimowy.
- d) Operator lotniska:
 - 1) rejestruje wszystkie zgłoszenia;
 - 2) analizuje i ocenia zgłoszenia, stosownie do przypadku, w celu eliminowania niedociągnięć w zakresie bezpieczeństwa i określania trendów;
 - 3) zapewnia, by wszystkie organizacje działające lub zapewniające służby na terenie lotniska, które mają wpływ na poziom bezpieczeństwa, uczestniczyły w analizie tych zgłoszeń oraz by wszelkie ustalone działania naprawcze i/lub zapobiegawcze były realizowane;
 - 4) w stosownych przypadkach, przeprowadza dochodzenia na podstawie zgłoszeń; oraz
 - 5) powstrzymuje się od przypisywania winy zgodnie z zasadami „just culture”.

ADR.OR.D.035 Prowadzenie rejestrów

- a) Operator lotniska ustanawia odpowiedni system prowadzenia rejestrów, obejmujący wszystkie jego działania podejmowane na podstawie rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych.
- b) Format tych rejestrów jest określany w instrukcji operacyjnej lotniska.
- c) Rejestry przechowuje się w sposób zapewniający ochronę przed uszkodzeniem, zmianą i kradzieżą.
- d) Rejestry są przechowywane przez co najmniej 5 lat, z wyjątkiem poniższych dokumentów, które przechowuje się następująco:
 - 1) podstawa certyfikacji lotniska, wykorzystywane alternatywne sposoby spełnienia wymagań oraz aktualne certyfikaty lotniska lub operatora lotniska – przez okres ważności certyfikatu;

▼B

- 2) ustalenia dotyczące mechanizmów współpracy z innymi organizacjami – przez okres obowiązywania tych mechanizmów;
 - 3) instrukcje dotyczące wyposażenia lotniska lub systemów wykorzystywanych na lotnisku – przez okres ich wykorzystywania na lotnisku;
 - 4) sprawozdania z ocen bezpieczeństwa – przez cały okres stosowania systemu/procedury/działania;
 - 5) rejestry szkoleń personelu, kwalifikacji i badań medycznych pracowników wraz z wynikami ich sprawdzianów umiejętności, stosownie do przypadku – przez co najmniej cztery lata od zakończenia zatrudnienia, lub do czasu przeprowadzenia przez właściwy organ audytu obszarów, za które ci pracownicy są odpowiedzialni; oraz
 - 6) aktualna wersja rejestru zagrożeń.
- e) Wszystkie rejestry muszą być zgodne ze stosownymi przepisami ochrony danych.

**PODCZĘŚĆ E — INSTRUKCJA OPERACYJNA I DOKUMENTACJA
LOTNISKA (ADR.OR.E)**

ADR.OR.E.005 Instrukcja operacyjna lotniska

- a) Operator lotniska ustanawia i utrzymuje instrukcję operacyjną lotniska.
- b) Treść instrukcji operacyjnej lotniska musi odzwierciedlać podstawę certyfikacji oraz wymagania określone w niniejszej części i części ADR.OPS, stosownie do przypadku, i nie może być sprzeczna z warunkami certyfikatu. Instrukcja operacyjna lotniska zawiera wszelkie niezbędne informacje dotyczące bezpiecznego wykorzystania, użytkowania i obsługi technicznej lotniska, jego wyposażenia oraz powierzchni ograniczających przeszkody i powierzchni zabezpieczenia przeszkodowego, a także innych obszarów powiązanych z lotniskiem, bądź odsyła do tych informacji.
- c) Instrukcja operacyjna lotniska może zostać wydana w oddzielnych częściach.
- d) Operator lotniska zapewnia, by wszyscy pracownicy lotniska oraz pracownicy innych odpowiednich organizacji mieli łatwy dostęp do tych części instrukcji operacyjnej lotniska, które dotyczą ich zadań i obowiązków.
- e) Operator lotniska:
- 1) przedstawia właściwemu organowi planowane zmiany i aktualizacje instrukcji operacyjnej lotniska dotyczące pozycji wymagających uprzedniego zatwierdzenia zgodnie z ADR.OR.B.040, przed ich wejściem w życie, a także zapewnia, by nie weszły one w życie przed uzyskaniem zatwierdzenia od właściwego organu; lub
 - 2) przedstawia właściwemu organowi planowane zmiany i aktualizacje instrukcji operacyjnej lotniska przed ich wejściem w życie, jeżeli ich wprowadzenie wymaga jedynie powiadomienia właściwego organu zgodnie z ADR.OR.B.040 lit. d) oraz ADR.OR.B.015 lit. b).
- f) Niezależnie od przepisów lit. e), w przypadku gdy interes bezpieczeństwa wymaga wprowadzenia zmian lub aktualizacji, można je opublikować i stosować niezwłocznie, pod warunkiem złożenia wniosków o wydanie odpowiednich zatwierdzeń.
- g) Operator lotniska:
- 1) dokonuje przeglądu treści instrukcji operacyjnej lotniska oraz zapewnia, by była ona aktualizowana i zmieniana stosownie do potrzeb;
 - 2) uwzględnia wszystkie zmiany i aktualizacje wymagane przez właściwy organ; oraz
 - 3) informuje wszystkich pracowników lotniska i inne odpowiednie organizacje o zmianach dotyczących ich zadań i obowiązków.

▼B

- h) Operator lotniska zapewnia, by wszelkie informacje pochodzące z innych zatwierdzonych dokumentów, a także ich zmiany, były odpowiednio odzwierciedlone w instrukcji operacyjnej lotniska. Wymaganie to nie uniemożliwia operatorowi lotniska stosowania w instrukcji operacyjnej lotniska bardziej ostrożnych danych i procedur.
- i) Operator lotniska zapewnia, by:
 - 1) instrukcja operacyjna lotniska została sporządzona w języku, który jest do przyjęcia dla właściwego organu; oraz
 - 2) wszyscy pracownicy byli w stanie przeczytać i zrozumieć język, w jakim zostały sporządzone te części instrukcji operacyjnej lotniska i innych dokumentów operacyjnych, które dotyczą ich zadań i obowiązków.
- j) Operator lotniska zapewnia, by instrukcja operacyjna lotniska:
 - 1) została podpisana przez kierownika odpowiedzialnego lotniska;
 - 2) została wydrukowana lub sporządzona w wersji elektronicznej i była łatwa do aktualizowania;
 - 3) posiadała system kontroli zmian, który jest stosowany i przedstawiany w widoczny sposób w treści instrukcji operacyjnej lotniska; oraz
 - 4) uwzględniała zasady czynnika ludzkiego i była zorganizowana w sposób ułatwiający jej opracowanie, używanie i aktualizowanie.
- k) Operator lotniska przechowuje na lotnisku co najmniej jeden kompletny i aktualny egzemplarz instrukcji operacyjnej lotniska i udostępnia go do wglądu właściwemu organowi.
- l) Treść instrukcji operacyjnej lotniska zawiera następujące elementy:
 - 1) informacje ogólne;
 - 2) informacje o systemie zarządzania lotniska oraz wymaganiach dotyczących kwalifikacji i szkolenia;
 - 3) szczegółowe dane dotyczące lotniska;
 - 4) szczegółowe dane dotyczące lotniska podlegające obowiązkowi zgłaszania służbie informacji lotniczej; oraz
 - 5) szczegółowe dane dotyczące procedur operacyjnych lotniska, jego wyposażenia i stosowanych środków bezpieczeństwa.

ADR.OR.E.010 Wymagania dotyczące dokumentacji

- a) Operator lotniska zapewnia dostępność całej pozostałej wymaganej dokumentacji i odpowiednich zmian.
- b) Operator lotniska musi posiadać zdolność do bezzwłocznego przekazywania instrukcji operacyjnych i innych informacji.

*ZAŁĄCZNIK IV***Część „Wymagania operacyjne – Lotniska” (Część ADR.OPS)****PODCZEŚĆ A — DANE DOTYCZĄCE LOTNISKA (ADR.OPS.A)****ADR.OPS.A.005 Dane dotyczące lotniska**

Operator lotniska musi odpowiednio:

- a) określać, dokumentować i zachowywać dane dotyczące lotniska i dostępnych na nim służb;
- b) udostępniać dane dotyczące lotniska i dostępnych na nim służb użytkownikom, odpowiednim służbom ruchu lotniczego oraz służbom informacji lotniczej.

ADR.OPS.A.010 Wymagania dotyczące jakości danych

Operator lotniska wdraża formalne mechanizmy współpracy z organizacjami, z którymi prowadzi wymianę danych i/lub informacji lotniczych.

- a) Wszystkie dane dotyczące lotniska i dostępnych na nim służb przekazywane przez operatora lotniska muszą zapewniać odpowiednią jakość i integralność.
- b) W przypadku publikacji danych dotyczących lotniska i dostępnych na nim służb operator lotniska:
 - 1) monitoruje dane dotyczące lotniska i dostępnych na nim służb pochodzące od operatora lotniska i rozpowszechniane przez odpowiednie instytucje zapewniające służby ruchu lotniczego i służby informacji lotniczej;
 - 2) powiadamia odpowiednie instytucje zapewniające służby informacji lotniczej o wszelkich zmianach niezbędnych do zapewnienia prawidłowości i kompletności pochodzących od operatora lotniska danych dotyczących lotniska i dostępnych na nim służb;
 - 3) powiadamia odpowiednie instytucje zapewniające służby ruchu lotniczego i służby informacji lotniczej w przypadku, gdy opublikowane dane pochodzące od operatora lotniska są nieprawidłowe lub niewłaściwe.

ADR.OPS.A.015 Koordynacja działań między operatorami lotnisk i instytucjami zapewniającymi służby informacji lotniczej

- a) W celu zapewnienia, by instytucje zapewniające służby informacji lotniczej otrzymywały informacje umożliwiające im dostarczanie aktualnych informacji przed lotem oraz zaspokajanie zapotrzebowania na informacje podczas lotu, operator lotniska wdraża mechanizmy przekazywania odpowiednim instytucjom zapewniającym służby informacji lotniczej, z jak najmniejszym opóźnieniem, następujących informacji:
 - 1) informacje o warunkach panujących na lotnisku, usuwaniu unieruchomionych statków powietrznych, systemach ratowniczych i gaśniczych oraz systemie wzrokowych wskaźników ścieżki podejścia;
 - 2) informacje o statusie operacyjnym odpowiednich urządzeń, służb i pomocy nawigacyjnych na lotnisku;
 - 3) wszelkie pozostałe informacje, które uznano za ważne z operacyjnego punktu widzenia.
- b) Przed wprowadzeniem zmian do systemu nawigacji lotniczej operator lotniska należyć uwzględnić czas potrzebny odpowiednim służbom informacji lotniczej na przygotowanie, sporządzenie i wydanie odpowiednich materiałów do rozpowszechniania.

▼B**PODCZĘŚĆ B — SŁUŻBY OPERACYJNE, WYPOSAŻENIE I INSTALACJE
LOTNISKA (ADR.OPS.B)****ADR.OPS.B.001 Zapewnienie służb**

Służby, o których mowa w podczęści B niniejszego załącznika, są zapewniane na lotnisku pośrednio lub bezpośrednio przez operatora lotniska.

ADR.OPS.B.005 Plan działania w sytuacji zagrożenia dla lotniska

Operator lotniska posiada i realizuje plan działania w sytuacji zagrożenia dla lotniska, który:

- a) jest współmierny do operacji statków powietrznych i pozostałych działań prowadzonych na lotnisku;
- b) umożliwia koordynację działań prowadzonych przez odpowiednie organizacje w odpowiedzi na sytuacje awaryjne występujące na lotnisku lub w jego otoczeniu; oraz
- c) zawiera procedury okresowego testowania adekwatności planu i przeglądu wyników w celu poprawy jego skuteczności.

ADR.OPS.B.010 Służby ratowniczo-gaśnicze

a) Operator lotniska zapewnia, by:

- 1) zapewniono służby oraz wyposażenie i obiekty ratownicze i gaśnicze;
- 2) odpowiednie wyposażenie, środki gaśnicze i wystarczający personel były dostępne na czas;
- 3) personel ratowniczy i gaśniczy był odpowiednio przeszkolony, wyposażony i wykwalifikowany do działania w środowisku lotniska; oraz
- 4) członkowie personelu ratowniczego i gaśniczego, od których potencjalnie wymaga się udziału w akcjach ratunkowych w lotnictwie, przechodzili badania lekarskie potwierdzające stan zdrowotny umożliwiający wykonywanie powierzonych zadań, z uwzględnieniem rodzaju działalności.

b) Operator lotniska opracowuje i wdraża program szkoleniowy dla osób zaangażowanych w służby ratowniczo-gaśnicze na lotnisku;

c) Operator lotniska realizuje sprawdziany umiejętności w odpowiednich odstępach czasu, aby zapewnić zachowanie kompetencji;

d) Operator lotniska zapewnia, by:

- 1) do realizacji programu szkolenia wyznaczeni zostali odpowiednio wykwalifikowani i doświadczeni instruktorzy i konsultanci; oraz
- 2) do prowadzenia szkoleń wykorzystywane były odpowiednie obiekty i środki.

e) Operator lotniska:

- 1) prowadzi odpowiednie rejestry kwalifikacji, szkoleń i sprawdzianów umiejętności w celu wykazania zgodności z niniejszym wymaganiem;
- 2) na żądanie udostępnia dany rejestr zainteresowanym pracownikom; oraz
- 3) w przypadku zatrudnienia danej osoby przez innego pracodawcę, udostępnia rejestr dotyczący tej osoby nowemu pracodawcy, na jego żądanie.

▼ B

- f) Tymczasowe zmniejszenie poziomu ochrony zapewnianego przez lotniskowe służby ratowniczo-gaśnicze z powodu nieprzewidzianych okoliczności nie wymaga uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ.

ADR.OPS.B.015 Monitoring i inspekcje pola ruchu naziemnego i związanych z nim obiektów

- a) Operator lotniska monitoruje warunki panujące w polu ruchu naziemnego i status operacyjny związanych z nim obiektów oraz przekazuje odpowiednim instytucjom zapewniającym służby ruchu lotniczego i instytucjom zapewniającym służby informacji lotniczej informacje dotyczące kwestii o znaczeniu operacyjnym, niezależnie od tego, czy mają one charakter tymczasowy, czy stały;
- b) Operator lotniska przeprowadza regularne inspekcje pola ruchu naziemnego i związanych z nim obiektów.

ADR.OPS.B.020 Zmniejszanie zagrożenia zderzeniem z dziką zwierzyną

Operator lotniska:

- a) ocenia zagrożenie ze strony dzikiej zwierzyny na lotnisku i w jego otoczeniu;
- b) ustanawia środki i procedury minimalizujące ryzyko kolizji między dziką zwierzyną i statkami powietrznymi na lotnisku; oraz
- c) powiadamia odpowiednie organy, jeżeli ocena dotycząca dzikiej zwierzyny wskazuje na to, że warunki panujące w otoczeniu lotniska sprzyjają powstawaniu związanych z nią zagrożeń.

ADR.OPS.B.025 Użytkowanie pojazdów

Operator lotniska ustanawia i wdraża procedury szkolenia i oceny wszystkich kierowców operujących w polu ruchu naziemnego, a także udzielania tym kierowcom odpowiednich upoważnień.

ADR.OPS.B.030 System kierowania i kontroli ruchu naziemnego

Operator lotniska zapewnia działanie lotniskowego systemu kierowania i kontroli ruchu naziemnego.

ADR.OPS.B.035 Operacje w warunkach zimowych

Operator lotniska zapewnia ustanowienie i wdrożenie środków i procedur gwarantujących bezpieczeństwo użytkowania lotniska w warunkach zimowych.

ADR.OPS.B.040 Operacje nocne

Operator lotniska zapewnia ustanowienie i wdrożenie środków i procedur gwarantujących bezpieczeństwo użytkowania lotniska podczas operacji nocnych.

ADR.OPS.B.045 Operacje przy ograniczonej widzialności

- a) Operator lotniska zapewnia ustanowienie i wdrożenie środków i procedur gwarantujących bezpieczeństwo użytkowania lotniska w warunkach ograniczonej widzialności.
- b) Procedury ograniczonej widzialności wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ.

ADR.OPS.B.050 Operacje w niekorzystnych warunkach pogodowych

Operator lotniska zapewnia ustanowienie i wdrożenie środków i procedur gwarantujących bezpieczeństwo użytkowania lotniska w niekorzystnych warunkach pogodowych.

▼B**ADR.OPS.B.055 Jakość paliwa**

Operator lotniska sprawdza, czy organizacje zaangażowane w składowanie paliwa i zaopatrywanie w nie statków powietrznych posiadają procedury zapewniające, aby paliwo dostarczane statkom powietrznym było wolne od zanieczyszczeń i posiadało prawidłowe właściwości.

ADR.OPS.B.065 Pomoce wzrokowe i systemy elektryczne lotniska

Operator lotniska musi posiadać procedury zapewniające, by pomoce wzrokowe i systemy elektryczne lotniska funkcjonowały zgodnie z przeznaczeniem.

ADR.OPS.B.070 Bezpieczeństwo prac prowadzonych na lotnisku

a) Operator lotniska ustanawia i wdraża procedury zapewniające, by:

- 1) prace prowadzone na lotnisku nie miały wpływu na bezpieczeństwo statków powietrznych; oraz
- 2) działania związane z użytkowaniem lotniska nie miały wpływu na bezpieczeństwo prac prowadzonych na lotnisku.

ADR.OPS.B.075 Zabezpieczenie lotniska

a) Na lotnisku i w jego otoczeniu operator lotniska monitoruje:

- 1) powierzchnie ograniczające przeszkody i powierzchnie zabezpieczenia przeszkodowego wyznaczone zgodnie z podstawą certyfikacji, oraz inne powierzchnie i obszary powiązane z lotniskiem, aby podejmować – w zakresie swoich kompetencji – odpowiednie działania łagodzące ryzyko związane z ingerencją w te powierzchnie i obszary;
- 2) oznakowanie poziome i oświetlenie przeszkód, aby móc podejmować stosowne działania w ramach swoich kompetencji; oraz
- 3) zagrożenia związane z działalnością człowieka i użytkowaniem gruntu, aby podejmować stosowne działania w ramach swoich kompetencji.

b) Operator lotniska musi posiadać procedury łagodzenia ryzyka związanego z przeszkodami, wydarzeniami i działaniami w obrębie monitorowanych obszarów, które mogą mieć wpływ na bezpieczne użytkowanie statków powietrznych wykonujących operacje na lotnisku, lądujących na lotnisku lub startujących z lotniska.

ADR.OPS.B.080 Oznakowanie poziome oraz oświetlenie pojazdów i innych obiektów ruchomych

Operator lotniska zapewnia, by pojazdy i inne ruchome obiekty, z wyjątkiem statków powietrznych, znajdujące się w polu ruchu naziemnego lotniska, były oznakowane i oświetlone w trakcie ich używania w nocy lub w warunkach ograniczonej widzialności. Wyposażenie i pojazdy do obsługi statków powietrznych, które są użytkowane tylko na płycie postojowej, mogą zostać zwolnione z tego obowiązku.

ADR.OPS.B.090 Użytkowanie lotniska przez statki powietrzne o wyższej literze kodu

a) Z wyjątkiem sytuacji awaryjnych z udziałem statków powietrznych, operator lotniska może, za uprzednim zatwierdzeniem udzielonym przez właściwy organ, zezwolić na użytkowanie lotniska lub jego części przez statki powietrzne o wyższej literze kodu niż przewidziany w charakterystyce konstrukcyjnej lotniska określonej w warunkach certyfikatu.

b) Przy wykazywaniu zgodności z lit. a) zastosowanie mają przepisy ADR.OR.B.040.

▼B**PODCZEŚĆ C — OBSŁUGA TECHNICZNA LOTNISKA (ADR.OPS.C)****ADR.OPS.C.005 Przepisy ogólne**

Operator lotniska ustanawia i wdraża program obsługi technicznej, obejmujący, w stosownych przypadkach, obsługę profilaktyczną, w celu utrzymania obiektów lotniskowych w takim stanie, by spełniały zasadnicze wymagania określone w załączniku Va do rozporządzenia (WE) nr 216/2008.

ADR.OPS.C.010 Nawierzchnie sztuczne, pozostałe powierzchnie na ziemi oraz kanalizacja

- a) Operator lotniska przeprowadza inspekcje powierzchni wszystkich pól ruchu naziemnego, w tym nawierzchni sztucznych (dróg startowych, dróg kołowania i płyt postojowych), stref przyległych oraz kanalizacji, w celu regularnej oceny ich stanu w ramach programu profilaktycznej i naprawczej obsługi technicznej lotniska.
- b) Operator lotniska:
- 1) utrzymuje powierzchnie wszystkich pól ruchu naziemnego w sposób mający na celu uniknięcie i wyeliminowanie wszelkich wolnych obiektów/szczątków mogących spowodować uszkodzenie statku powietrznego lub zakłócić działanie jego systemów;
 - 2) utrzymuje powierzchnie dróg startowych, dróg kołowania i płyt postojowych w celu zapobieżenia tworzeniu się szkodliwych nieprawidłowości;
 - 3) podejmuje działania z zakresu naprawczej obsługi technicznej, jeżeli tarcie zapewniane na całej długości niezanieczyszczonej drogi startowej lub jej części spada poniżej minimalnego poziomu. Częstotliwość pomiarów tarcia powinna być wystarczająca do ustalenia trendu zmian charakterystyki tarcia drogi startowej.

ADR.OPS.C.015 Pomoce wzrokowe i systemy elektryczne

Operator lotniska ustanawia i zapewnia wdrożenie systemu profilaktycznej i naprawczej obsługi technicznej pomocy wzrokowych i systemów elektrycznych, aby zagwarantować dostępność i niezawodność systemu oświetlenia i oznakowania poziomego oraz spełnienie odpowiednich wymagań.